

Studeni 2007.

Broj 1. godina I.

Buzetski List

Buzet nekad...

i danas

*Ono što sanjamo sami, ostaje san.
Ono što sanjamo zajedno, postaje stvarnost.*

UVODNA RIJEČ

Drage moje Bužećanke i Bužećani!

Dozvolite mi da vas svih najprije toplo pozdravim, te da vam zaželim ugodne trenutke uz naš novi projekt - novi gradski list kojemu želim lijepu budućnost na našu zajedničku radost.

Buzetski gradski list nastao je u želji da Buzet ima svoje zrcalo u kojem će se bilježiti sve što se tijekom godine na našem prostoru dogodi, svi lijepi trenuci, svi važni događaji, pa i sve svakodnevne zanimljivosti i neobičnosti u kojima se svatko od nas može prepoznati. Temeljna ideja lista su predstavljanje života Buzeta i Bužeštine onako kako ga svi mi vidimo, kroz rođenje, igru, učenje, rad, druženje, kroz dobivena priznanja, kulturne manifestacije, sportske uspjehe, prisjećanje na trenutke iz prošlosti i stare običaje, ali i realizirane aktivnosti, te predstavljanje naših novih projekata i izazova.

Kažu da se ljepota života sastoji u tome da se čovjek raduje malenim stvarima, zato smo se odlučili pokrenuti list koji će oslikati Bužeštinu onakvom kakva jest i kakvom je u budućnosti želimo vidjeti,

zabilježiti sve što se oko nas zbiva. List koji će nam jednog dana biti vremeplov, podsjetnik na ono što smo učinili na svoju radost i za svoj kraj, list koji će pratiti svakodnevni život nas Bužećana.

Ovo je prostor gdje će svoje mjesto naći oni koji su ušli u jesen svojega života, ali i dalje se živo sjećaju prohujalih dana, oni koji marljivo i predano obavljaju svoj posao, pa nakon toga svoje slobodno vrijeme ulažu u kulturu, glazbu ili sport, oni najmanji koji dobro uče, plešu, pjevaju ili crtaju. Ovo je prostor u kojem djelić dobiva svatko od nas kako bi svi ostali mogli vidjeti, razumjeti i cijeniti naše aktivnosti.

Nama su, baš kao što i treba biti u gradu koji drži do građanskog i kulturološkog prestiža, jednako važni stanovnici koji žive na cijelom području Bužeštine sa svojim realnim komunalnim potrebama, mladi i malo stariji sugrađani, mlade obitelji i novorođena djeca, školarci, studenti, sportaši, kulturni djelatnici, udruge građana, radnici, poljoprivrednici, obrtnici i umirovljenici - važne su nam njihove potrebe, njihovi uspjesi, datumi i obljetnice koje zajedno slavimo i obilježavamo.

Briga svih nas za sve navedeno treba biti nedjeljiva i stalna poput naše poznate bužećanske upornosti i radišnosti i jednako takva mora biti pažnja prema viziji daljnjeg razvoja ovog grada.

A kako je tekla priprema prvog broja... Nakon što smo se odlučili na pokretanje Buzetskog lista, bilo je potrebno angažirati kreativne i profesionalne ljude koji će spremno uložiti svoju energiju u ovaj projekt. Nakon kratkog razgovora, s autorima brzo smo dogovorili sve uvjete i obilježja koja jedan gradski list mora imati, prepoznavši u tim mladim ljudima istinsku želju i strast prema poslu kojeg obavljaju.

Na kraju, iskreno želim da ovaj projekt pronade svoje mjesto među nama i da ga svi Bužećani srdačno prihvate kao svoj list, jer, kako je jednom rekao jedan mislilac:

Ono što sanjamo sami, ostaje san. Ono što sanjamo zajedno, postaje stvarnost.

*mr. sc. Valter Flego
gradonačelnik Grada Buzeta*

IMPRESUM:

IZDAVAČ:

Grad Buzet
II. Istarske brigade 11, Buzet

GLAVNI UREDNIK:

Ana Pisak

POMOĆNIK UREDNIKA:

Siniša Žulić

SURADNICI:

Zdravko Miholić, dipl.ing.agr.
Nada Prodan Mraković, dipl. oec.
Mr.sc. Jasna Štifanić dr.med.
Mr. sc. Božo Jakovljević
Ivan Antić, dr.vet.med
Josip Šipuš, prof.
Marija Črnac,
Darko Matković
Dejan Hren
Foto Mirko
Foto Festival

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Sanja Vivoda Benac

TISAK:

Kasanić d.o.o. Zagreb

LIST IZLAZI 4 PUTA GODIŠNJE

Svečana sjednica gradskog vijeća Grada Buzeta

Ana Pisak

Grad mladih i Grad znanja. Grad u razvoju i Grad sačuvana okoliša. Grad solidarnosti i Grad turizma, kulture, sporta i tradicije. Grad Buzet. Ljudi velikog srca i dobrih namjera. Ljudi radišni, veseli i njegovatelji starih običaja. Buzećani i Buzećanke. Ponosni što pripadaju malenom istarskom kraju, mjestu kojeg danas mnogi priželjkuju za svoj dom, građani Buzeta i ove su godine povodom sv. Marije

Male, tradicionalne pučke fešte, proslavili gradski praznik Subotinu 2007. Obilježavanje stoljetne tradicije buzetških predaka i početak bogatog sportsko-kulturnog vikenda započelo je svečanom sjednicom Gradskog vijeća 7. rujna u palači Bigatto, smještenoj na zidinama stare gradske jezgre. - Buzet se razvija, Buzet raste i napreduje, a mi želimo smisleno i ravnopravno ulagati u razvoj našeg grada. Jasno nam je

da ne trčimo utrku na 100 metara već maraton i to maraton razvoja Buzeštine u kojem je potrebno voditi računa o našoj tradiciji i nasljeđu ali i o komunalnom društvenom standardu kojem treba težiti bez obzira tko obnaša vlast - istaknuo je buzetski gradonačelnik Valter Flego u svom uvodnom govoru te dodao - U starogradskoj se jezgri gotovo do opipljivosti oživljava osebujna prošlost Buzeta, na selima i

zaseocima uređuju ceste, u naseljima grade dječja igrališta, a u industrijskim zonama niču nove hale. Isto tako su nam, baš kao što treba i biti u gradu koji drži do građanskog i kulturološkog prestiža, jednako važni stanovnici koji žive na cijelom području Buzeštine sa svojim realnim komunalnim potrebama, mladi i malo stariji sugrađani, mlade obitelji i novorođena djeca, školarci, studenti, sportaši, kulturni

djelatnici, udruge građana, radnici, poljoprivrednici, obrtnici i umirovljenici - važne su nam njihove potrebe njihovi uspjesi, datumi i obljetnice koje zajedno slavimo i uređujemo - kazao je gradonačelnik Flego.

humskom dijalektu je osmislio Vladimir Pernić, književnik iz Roča. Nekada se župan bira svake godine, a županska palica, simbol vlasti u Humu, mogla je pripasti samo žitelju Huma - graščaku ili pak žitelju okolnih naselja - Homjanu. Čelnog čovjeka Huma morao je pratiti glas dobrog gospodara, poštenog i uglednog pripadnika tog komuna. Funkcije župana bile su raznolike; zastupao je komun u općinskoj upravi te provodio njezine odredbe. Župan se bavio i održavanjem reda i mira, organizirao je akcije čišćenja, a skrbio je i o nemoćnima te oštećenima. Na inicijativu Turističke zajednice Buzeta, a povodom tridesete godišnjice obnavljanja povijesne priredbe humski je župan ove godine dobio "Knjigu župana Huma". Upravo će ta knjiga biti svjedok zbivanja na humskom komunu, jer zadatak župana je da u nju rukom piše o sucima, njihovom glasovanju, radotama i načinu života u glagoljaškom središtu.

SREBRNA PLAKETA:

Mješoviti pjevački zbor "Sokol" Buzet i Silvano Komar

Ove je godine buzetsko Gradsko vijeće srebrnu plaketu dodijelilo Mješovitom pjevačkom zboru Glazbenog društva "Sokol" Buzet i Silvanu Komaru. Mješoviti pjevački zbog osnovan je prije dvadeset i pet godina i od tada neprekidno radi, a značajna je činjenica da je u buzetskom zboru pjevalo preko 100 pjevača. Mješoviti zbor održao je i 30 samostalnih koncerata, 2006. izdao je svoj nosač zvuka "22. godine zajedno" te čest je učesnik društvenih događanja na Buzeštini kako i na susretu zborova u Poreču. "Srebrni" dobitnik, Silvano Komar, rođen je 28. rujna 1940. godine. Nakon završene osnove škole zapošljava se u "Uljaniku" Pula gdje i radi sve do 1975. godine kada se zajedno sa svojom obitelji seli u Buzet. Silvano se te godine zaposlio u "Drvoplastu". Nakon nekoliko provedenih godina u spomenutom poduzeću zapošljava se u Mjesnoj zajednici Buzet, a nakon toga u Radnoj organizaciji "Park" u kojoj je radio sve do

umirovljenja 1994. godine. Silvano je danas aktivni član Skupštine i Predsjedništva Saveza antifašista Grada Buzeta. Naročito se ističe u radu gradskih humanitarnih organizacija, posebice u Udruzi distrofičara Istre. U zadnje vrijeme član je i Planinarskog društva Istre.

NAGRADA GRADA BUZETA: MGA Roč i Ivan Marinac

Gradonačelnik Flego nagrade Buzeta uručio je i Maloj glagoljskoj akademiji "Juri Žakan" Roč te Ivanu Marincu. MGA ove je godine obilježila svoju petnaestu godinu djelovanja. Ročka

SREBRNA PLAKETA: Mješoviti pjevački zbor "Sokol" Buzet i Silvano Komar

glagoljska škola svoje mnogobrojne polaznike iz cijele Hrvatske podučava o najstarijem hrvatskom pismu, glagoljskim natpisima i spomenicima. Zadnjih je godina jedan od prepoznatljivih simbola Roča i Buzeta. Prošlogodišnji gimnazijalac Srednje škole u

Buzetu, Ivan Marinac, za školsku godinu 2005./2006. osvojio je prvo mjesto na 11. natječaju za najbolju maturalnu radnju iz geografije u Hrvatskoj, a koju raspisuje izdavačka kuća "Meridijan" iz Samobora. Radnja je nosila naziv "Naselje Most na Mirni i počeci turizma u Buzetu". Za taj je rad Ivan upotrijebio kućnu arhivu svojih predaka.

POHVALNICE

Pohvalnice Grada uručene su Marinu Horvatu, Iris Jakac, Lori Pavletić, Auto klubu "Buzet Autosport", eko grupi Područne škole Vrh te plesnoj grupi "Angels".

Nagrađeni

ZLATNA PLAKETA: Izbor župana na leto dan

Obilježavajući Dan grada gradonačelnik Valter Flego ovogodišnjim je dobitnicima uručio priznanja Grada Buzeta. Najveće odlikovanje - zlatna plaketa pripala je manifestaciji "Biranje župana na leto dan" koja ove godine obilježava 30. obljetnicu otkako je tradicija obnovljena. Zlatna plaketa je uručena Franku Gržiniću, trenutačnom županu Huma. Izbor župana na leto dan obnovljen je 1977. godine na inicijativu čakavskog sabora u sklopu obnove i revitalizacije najmanjeg grada na svijetu, a na temelju podataka iz dokumenata i naputaka povjesničara dr. Danila Klana. Priredbu na

ZLATNA PLAKETA, Franko Gržinić

Komunalno poduzeće „PARK“ započelo realizaciju nekoliko značajnih projekata

Buzetski komunalci ubrzo u novim prostorima

Ana Pisak

U godini koja je polako na izdisaju, buzetskom trgovačkom poduzeću «Park» d.o.o. predstoji realizacija nekoliko vrlo značajnih razvojnih investicijskih projekata na području Grada, a obuhvaćaju izgradnju kanalizacijskih kolektora, izgradnju poslovne zgrade «Parka» i izgradnju odlagališta komunalnog otpada prve kategorije «Griža» - I faza (sanacija uz proširenje). Dosad

pokrenutim projektima na sustav gradske kanalizacije biti će tako spojeni rubni dijelovi Buzeta i prostori u industrijskoj zoni Mažinjica.

- **Radovi** na kanalizacijskim krakovima Sv. Martin Majcani Stupari (II faza), duljine 2.160 metara, Sv. Ivan Vatrogasni dom BUP, duljine 600 metara te Drvoplast Goričica donja, duljine 650 metara privode se završetku. U tijeku je

provedba natječaja za izgradnju kolektora industrijske zone Mažinjica (I i II faze), ukupne duljine 1.220 metara s dva tlačna voda, a ukupna planirana vrijednost izgradnje svih navedenih kanalizacijskih kolektora iznosi oko 5,5 milijuna kuna - kazala je o ovim investicijama Ervina Kisiček, direktorica buzetskog «Parka».

Za same djelatnike buzetskog komunalnog poduzeća svakako je

najznačajnija izgradnja nove poslovne zgrade, pa će buzetski komunalci, umjesto dosadašnjih skučenih prostora u naselju Verona i uprave u Sportskoj ulici ubrzo useliti u novu poslovnu zgradu koja se

projekti

SANACIJA ODLAGALIŠTA OTPADA "GRIŽA" U BUZETU

Vrijednost investicije: 15 000 000 kuna

Početak radova: kraj 2006. godine

gradi u Svetom Ivanu pored Vatrogasnog doma.

- Prva faza izgradnje nove poslovne zgrade za gradsko komunalno poduzeće započela je početkom rujna u poslovnoj zoni Sv. Ivan, na parceli kod Vatrogasnog doma, s planiranim rokom završetka u svibnju 2008. godine. Izvoditelj radova je buzetski «Grading kuk» d.d., a vrijednost ugovorenih radova iznosi oko 5,9 milijuna kuna za 1.100

četvornih metara bruto površine zgrade na površini čestice od 3.700 četvornih metara. Nakon ove faze izgradnje uslijedit će unutrašnje opremanje, asfaltiranje i uređenje okoliša, a očekuje se da bi građevina trebala biti kompletirana do 2009. godine, kaže Kisiček.

Aktivnosti se provode i oko sanacije odlagališta, koji je također Parkova prioritetna investicija, a za čiju je realizaciju uz

proračunski novac, sredstva dao i Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.

Proveden je natječaj za odabir izvođača radova za izgradnju novih kaseti na novoformiranoj plohi proširenog djela odlagališta, u cilju sanacije postojeće deponije, zajedno s izvedbom potrebne prateće infrastrukture. Najpovoljniji ponuditelj za navedene radove je tvrtka Werkos

d.o.o. iz Osijeka. Vrijednost radova po ponudi iznosi 2,6 milijuna kuna. Planirani završetak izgradnje ove prve faze je travanj 2008. godine, a ovisno o tijeku realizacije Plana gospodarenja otpadom Istarske županije te zbrinjavanja otpada na odlagalištu «Kaštijun» za područje Istre, pristupit će se izvođenju radova II. faze izgradnja transfer stanice i novog reciklažnog dvorišta.

Zeleni otoci i u Buzetu

Do kraja godine Buzet će se brigom o otpadu, pridružiti gradovima s razvijeno ekološkom svijesću. Na deset lokacija u gradu postaviti će se ekološki zeleni otoci, koji će uveliko poboljšati suvremenu i kvalitetno zbrinjavanje otpada. Svaki zeleni otok sastojati će se od dva obična kontejnera za komunalni otpad, zelenog zvona za staklo i PET limenke, plavog za papir, te crvene kutije za odlaganje baterija.

Preuređuje se Ulica

II. istarske brigade

projekti

Novo lice centra Buzeta

U nadolazećem razdoblju centar Buzeta očekuju značajne promjene. Uz već mnogo puta spominjano preuređenje glavnog gradskog Trga Fontana, koji bi prema nekim zamislima trebao postati pješačka zona i suvremeni gradski centar i za čiju se realizaciju trenutno izrađuje projektna dokumentacija, značajno će uljepšavanje doživjeti i jedna od središnjih

gradskih ulica, II. istarske brigade. Početkom studenog proveden je natječaj te bi radovi mogli uskoro započeti. Projektom je predviđeno uređenje od hotela Fontana do buzetske osnovne škole, a najveća je novina što bi ulica za razliku od dosad bila preuređena za jednosmjerno odvijanje prometa i to od Narodnog doma do križanja s odvojkom za dječji vrtić i Sportsku ulicu. Kako bi se

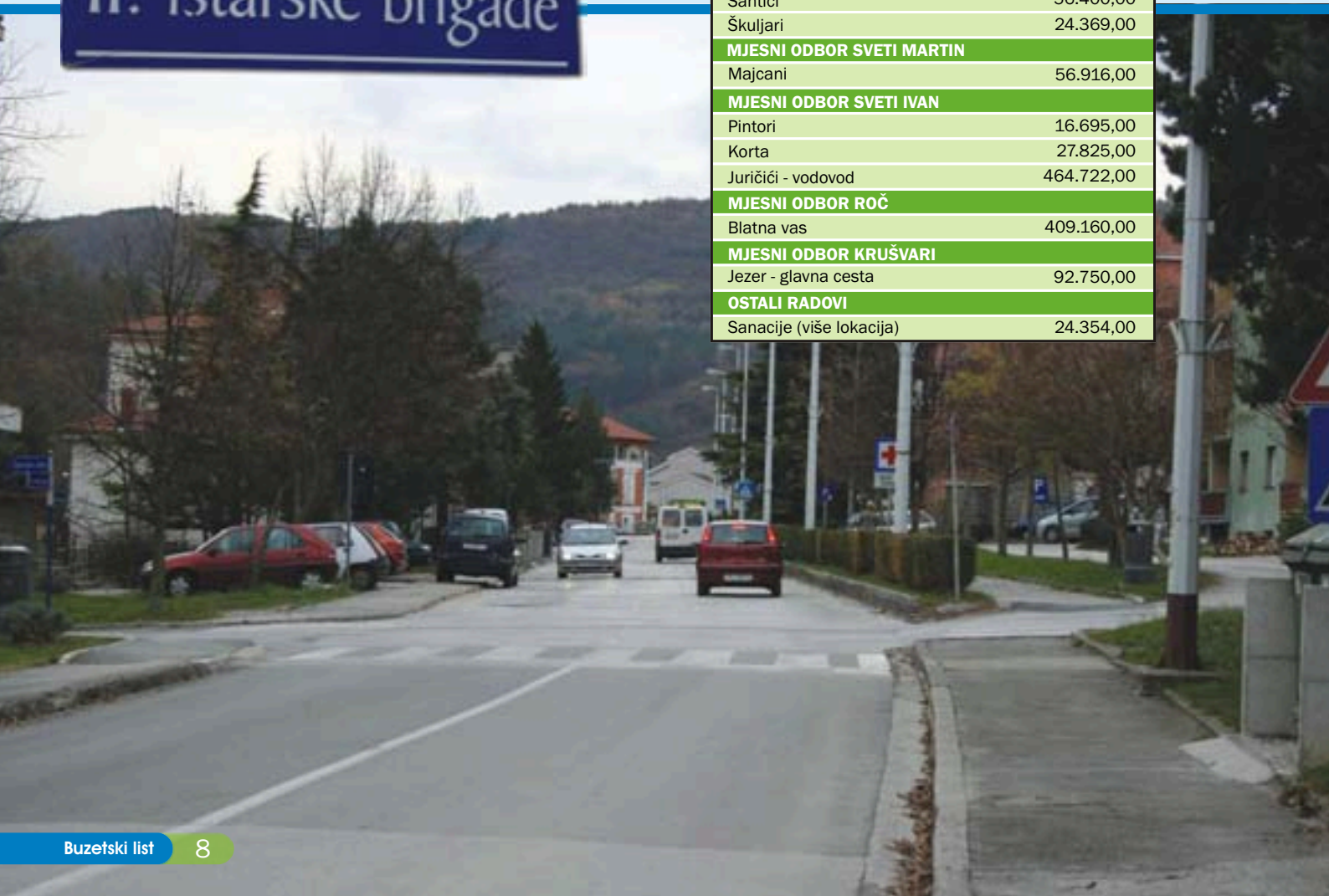
ublažila prometnost u tom dijelu grada na sadašnjem proširenju pored zgrade u kojoj svoje prostorije ima Klub mladih BUM i disco klub, predviđena je izgradnja kružnog toka, a u samoj ulici da drugom traku današnjeg kolnika biti će uređeno četrdesetak parkirališnih mjesta.

Smanjenjem prometa više će prostora biti odvojeno za zelene površine i šetače koji će se uz

pješačku stazu moći odmoriti, te bicikliste koji će dobiti svoju stazu i mjesta za ostavljanje bicikala. Urediti će se i parkiralište za motocikle te autobusno ugibalište s nadstrešnicom. U prvoj fazi radova predviđeno je potpuno uklanjanje dosadašnjeg sloja asfalta, kamenih potpornih zidova i obavljanje svih zemljanih radova radi učvršćivanja podloge.

Siniša Žulić

RADOVI NA ASFALTIRANJU CESTA NA PODRUČJU GRADA BUZETA	
MJESNI ODBOR ŠTRPED	
Trkusi	194.730,00
Šantići	56.400,00
Škuljari	24.369,00
MJESNI ODBOR SVETI MARTIN	
Majcani	56.916,00
MJESNI ODBOR SVETI IVAN	
Pintori	16.695,00
Korta	27.825,00
Juričići - vodovod	464.722,00
MJESNI ODBOR ROČ	
Blatna vas	409.160,00
MJESNI ODBOR KRUŠVARI	
Jezer - glavna cesta	92.750,00
OSTALI RADovi	
Sanacije (više lokacija)	24.354,00

Martinja u preuređenom Domu

Uoči svog najznačajnijeg i najveselijeg blagdana Martinje, društveni dom u Svetom Martinu doživio je potpuno preuređenje. Uz ranije zatvorenu terasu, čime je površina doma znatno povećana, ovih su dana zgotovljeni radovi na potpunom unutrašnjem uređenju. Uređenje Društvenog doma provodi se i u Sovinjaku. Uz preuređenje unutrašnjeg stubišta s ogradom, biti će izvršeni zidarski i keramičarski radovi te uređenje vodovodnih i električnih instalacija. Uz zabave i prigodne proslave, prostorije doma u Sovinjaku za svoj rad koristi Mjesni odbor i članovi Pikado kluba „Sove“.

Novi izgled stare šterne

Zub vremena ošteti je kamene ploče na povijesno značajnoj baštini u starom gradu Veljoj šterni, sagrađenoj davne 1788./1789. godine na mjestu gdje je prije postojala starija šterna. Sanacija na građevini bila je neophodna obzirom na dotrajale ploče i mogućnost propadanja slučajnih ili pak namjernih prolaznika. Ovih dana Vela šterna poprima novi izgled. U tijeku su konzervatorsko-restauratorski radovi na sanaciji i zaštiti kamenih ploča i blokova. Prema procjeni Hrvatskog restauratorskog zavoda ukupna vrijednost radova je 400 tisuća kuna. Do sada su izvršeni restauratorski i kamenorezačko-klesarski radovi koji obuhvaćaju čišćenje kamene površine, spajanje i figuriranje kamenih ploča, blokova i pukotina, te postavljanje ploča i blokova koji su nedostajali. Sredstva za dosadašnje radove je osiguralo Ministarstvo kulture i Grad Buzet. Ostatak troškova namjerava se pokriti sredstvima ostvarenim na natječajima Istarske županije i Regione del Veneto. Radove izvodi Macuka d.o.o. iz Sv. Petra u šumi.

Radovi u Roču, Franečićima, Maloj Hubi i Prodanima

U Roču se uređuje mrtvačnica. Uređen je i prilaz na parkiralište mjesnog groblja. Na parkiralištu je izravnata šljunčana površina čime su postignuti bolji uvjeti parkiranja prijevoznih sredstava, a u planu je i njegovo asfaltiranje. Također, uredit će se i okoliš groblja. Osim radova u drevnom Roču, u pripremi je i izgradnja ulice «Odvojak Franečići». Uz novih 175 metara prometnice u Franečićima napraviti će se oborinska kanalizacija. Pješačenje novom dionicom mještanima će olakšati novi nogostup. Izvođač radova

na «Odvojkju Franečići» je Cesta d.o.o Pula. Financijska težina projekta je 393 tisuće kuna. Kako bi vozila lakše skrenula s državne ceste u industrijsku zonu Mala Huba proširit će se postojeći kolnik te dobiti treću zaustavnu traku. Izvođač radova je Dira gradnja. Za tu namjenu Grad je izdvojio 350 tisuća kuna. Radovi se odvijaju i na području Mjesnog odbora Svi Sveti. U selu Prodani, u suradnji s HEP-om, rekonstruira se 300 metara javne rasvjete te se postavlja desetak novih rasvjetnih tijela. Investicija je teška 70 tisuća kuna.

POD LADONJOM

Božo Jakovljević

Neumorni kroničar buzetske prošlosti

Razgovarao: Siniša Žulić

Buzetska se kotlina prostire oko starog gradića Buzeta, smještenog na brdu što se uzdiže posred nje. Sa zapadne, južne i istočne strane kotlinu zatvaraju dijelovi brežuljkastoga područja srednje Istre. Područje je to koje već pola stoljeća neiscrpno fascinira Božu Jakovljevića u njegovom bogatom stvaralačkom radu. Brojne publikacije u kojima se pojavljuje kao autor ili urednik postale su neizostavni udžbenici povijesti i tradicije kraja u koji je stigao po završetku Drugog svjetskog rata i otada mu podario svoju bogatu stvaralačku karijeru. Životni ga je put doveo u Buzet s navršene 22 godine, nakon završetka učiteljske škole u Križevcima i Više pedagoške škole u Splitu. Godine 1970. diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu pedagogiju i filozofiju, da bi potom šest godina kasnije završio i magisterij.

Kako su Vas se dojmili ljudi u Buzetu kada ste dolazili u Vama novu, nepoznatu sredinu?

- U Buzet sam došao za ravnatelja osmogodišnje škole, koju baš te godine zamjenjuje Niža gimnazija i postaje prva srednja škola u Buzetu. Buzeština je u to vrijeme bila jako siromašna. Još smo kao djeca pratili događaje ovdje u Istri i iz onih krajeva gore gdje sam bio u Učiteljskoj školi imao sam kudikamo nepovoljniji dojam. Riječ je recimo konkretno o tome da je škola bila zatvorena 25 godina i bilo je pitanje kako ću se ja snaći u tim uvjetima i sredini u kojoj je vladala visoka stopa nezaposlenosti, te je 95 posto stanovništva živjelo od zaostalog načina poljoprivrede. Prijatelji su mi čak znali reći kako će mi slati hranu i sve ostale potrepštine, samo da im se javljam. U to vrijeme kada sam dolazio u Buzet, osim zemljoradnika bila je tek policija, dva službenika na banci i pošti te škola. Postojao je još vodovod. U takvim uvjetima od direktora škole se očekivalo da gotovo sve zna i da bude lider ovom društvu. Ja sam sa 21 godinom bio relativno mlad, što su ljudi ovdje i tražili, pa sam prigodom moga dolaska ovdje naišao na veliki broj mladih nastavnika. No, oni ni bi se ovdje zadržali tek godinu ili dvije i kasnije otišli, a ja sam ostao te se kasnije tu i oženio. S obzirom da sam očekivao vrlo tešku situaciju, koju ću zateći mogu priznati da sam se na početku ugodno osjećao. Nije bilo škole, zgrade popaljene. Istra je bila u tom položaju nerazvijenosti, zapuštenosti i zapostavljenosti, a ja sam se iznenadio što sam ipak došao

u sredinu gdje me dočekalo jako mnogo prijatelja. S obzirom na malen broj intelektualaca u to vrijeme bilo je normalno da sam automatizmom bio postavljan i u razne odbore kotara. Ovamo sam došao kao u sredinu koja me očekivala tako da je od prvog dana stalno su se interesirali kako mi je, što mi treba. U to vrijeme postojali su još bonovi za hranu i odjeću i ljudi su se ovdje potrudili da dobijem pokoji bon više, ne u zloj namjeri već je to jedino što su mi u tim uvjetima mogli pružiti. Kao prosvjetni radnik nastojao sam ovu sredinu što bolje upoznati. Kada uzmemo u obzir da je to bila 1948. godina i da su se tragovi rata još značajno osjećali, bilo je nemoguće pronaći bilo kakvu dokumentaciju, jer su fašisti sve zapalili. Direktor škole bio sam 20 godina od 48 do 70-te. U tom razdoblju tri sam godine bio u Kotaru.

Znatiželja o povijesti u sredinu u koju je stigao nagnala je Jakovljevića da značajan znanstveni i stručni rad koji će u budućnosti ostaviti značajnog traga u bilježenju prošlosti ovoga kraja. Godine 1969. u Istri je osnovana Katedra čakavskog sabora, a svoju je katedru dobio i Buzet godinu dana kasnije. Među aktivnostima koje su pokretane bio je i znanstveni skup „Buzetski dani“ koji je od toga vremena do danas imao 37 svojih izdanja te sa svojim tiskanim izdanjem, Buzetskim zbornikom, postao trajna i vrijedna arhiva života mještana ovih prostora.

- U to vrijeme nije bilo jedinstvenog istarskog tijela za kulturu, pa smo po osnivanju Črnjinog Čakavskog sabora i mi u Buzetu odlučili osnovati svoju katedru. Tako su započeli i Buzetski dani, znanstveni skup na kojem je dosad prezentirano više od 400

znanstvenih i stručnih priopćenja o prošlosti Buzeštine i buzetškog govora. Novce za takve stvari je uvijek bilo teško prikupiti, no tu su u pomoć uvijek priskakali općina i kotar. Ista priča je bila i oko zbornika koji neprestano izlazi od 1975. godine s pretežnim sadržajem radova pripremljenih za znanstvene skupove. Na više od 900 stranica ove knjige piše stotinu autora, a osim buzetškog skupove o povijesti i baštini priredili smo i u Lupoglavu, pa posljednjih godina izlaze zbornici Općine Lupoglav i Općine Lanišće. Grad nam daje potporu za djelovanje, s time da se zbornik financira i otkupom primjeraka od strane buzetških poduzeća. Imali ste mnogo kroničara i kronika Buzeta na ovaj ili onaj način i zbornik je upravo bio ideja da se prikupi što više podataka i znanja vezanih za ovaj kraj. Danas imamo čakavski sabor s pet mladih ljudi i pokušavamo tu tradiciju nastaviti.

Bogato izdavačko iskustvo, uz rad na zbornicima, kojima je uvijek bio glavni urednik, Božo Jakovljević proširio je i na nekoliko samostalnih zavičajnih publikacija kao autor ili njihov urednik. „Sveti Ivan i okolica“, „Iz povijesti školstva“, „Zapadnim i južnim obroncima Buzeštine“ samo su neki od naslova koji čine vrijednu Jakovljevićevu biblioteku.

- Počelo se sa školstvom i NOB-om pa se nastavilo i drugim publikacijama. Djeca su u školi često pitala zašto toliko moramo pričati o Buzeštini, a nemamo ništa od kuda bi to mogli pročitati i nešto naučiti. Tako da su te knjige dijelom produkt moje znatiželje i potrebe škole za gradivom iz ovoga kraja. Tijekom rata mnogo je knjiga bilo uništeno, pa Istra je vrlo rijetko bila glavni sadržaj publikacija, ali i studija u drugim hrvatskim krajevima. Kao direktor škole

očekivalo se od mene da znam i više od drugih, pa sam tako bio i prisiljen naučiti nešto više o ovom kraju. To mi uopće nije bilo teško s obzirom da su ljudi vrlo rado pripovijedali o povijesnim zgodama i događajima. Svoju prvu knjigu objavio sam još 1961. godine zajedno sa sveučilišnim profesorom Ivanom Rubićem pod nazivom „Buzet i njegov kraj Buzeština“. Najbliži mi je bio rad na upoznavanju prošlosti školstva i Narodnooslobodilačke borbe o kojem je bilo očuvano mnogo dokumenata, a dragocjena su bila i sjećanja sudionika. Osim objavljivanja knjiga, moji su radovi objavljivani i u različitim zbornicima i publikacijama, a jedno sam vrijeme pisao i za novine, Glas Istre te Školske novine.

Buzet je danas izrastao u potpuno različitu sredinu, od one koju je zatekao pred pola stoljeća, prigodom svoega dolaska. Usprkos mirovini u kojoj uživa od 1988. godine Božo Jakovljević je i danas vrlo aktivan u kulturnim aktivnostima Buzeta.

- Ne znam što se danas može napraviti više od činjenice da u ovom gradu sada nema nezaposlenih, a kada sam ja dolazio u Buzet 95 posto stanovništva bilo je bez posla. Doduše bilo je to pred šezdeset godina, ali poslije toga mnogo se toga okrenulo Buzetu u korist. Šezdeset i neke godine prestalo je iseljavanje. Danas je gotovo sve asfaltirano i sva nam djeca idu u srednju školu, izuzev možda jednog vrlo malog postotka. Ako u ovo uklopimo i brigu za starije danas je situacija jako dobra. Buzet ne zaostaje ni u kulturno-društvenom stvaralaštvu, a mislim da je uz to i dosta privatnih buzetških snova ostvareno.

Uspješni gospodarski subjekti Bužeštine

30 godina Buzetske pivovare

Buzetska pivovara je u rujnu dvodnevnom prigodnom svečanošću proslavila svoj 30. rođendan. Prvi dan rođendanskog slavlja je bio i povod za otvaranje novog pogona punionice bačava, najmodernijeg ne samo u Hrvatskoj već i ovom djelu Europe. Okrugla brojka razlog je i da se prisjetimo povijesti buzetske pivovare; rađanje ideje za njenu izgradnju, realizaciju, njeno funkcioniranje te značenje kojeg ona ima kroz dugi niz godina u najsjevernijem istarskom gradiću.

Starije stanovništvo vjerojatno se još uvijek prisjeća borbe vodećih ljudi Općine Buzet iz sredine prošlog stoljeća za izbor lokacije buduće pivovare. Iako su po narudžbi Skupštine Općine Rijeke već 1958. godine izrađeni prvi dokumenti, od planirane gradnje, zbog nedostataka financijskih sredstva, tada nije bilo ništa. Buzet je u to vrijeme bio nerazvijeno

gospodarsko područje. Dolazak pivovare u grad značilo je i stvaranje novih radnih mjesta te početak razvijanja malene sredine. Bužećanima je to bila prilika da osiguraju kruh svojim obiteljima. Stoga, nisu smjeli dopustiti da se pivovara smjesti u nekoj drugoj sredini. Konačno, 1975. odluka je bila donesena. Gradnja pivovare počinje u Buzetu zbog ekonomske konkurentnosti lokacije, raspolaganja s kvalitetnom vodom te željom da se pokrene razvoj ratarske i stočarske proizvodnje na tom području. Kamen temeljac svečano je položen 29. travnja 1975. godine, a nakon toga je zaključen Ugovor o kreditu te Ugovor s izvođačima radova i dobavljačima opreme. Radna organizacija «Jadran» u izgradnju pivovare uložila je značajna sredstva, više od 30 milijuna tadašnjih njemačkih maraka.

Prve napunjene boce piva «Favorita» izašle su iz linije za

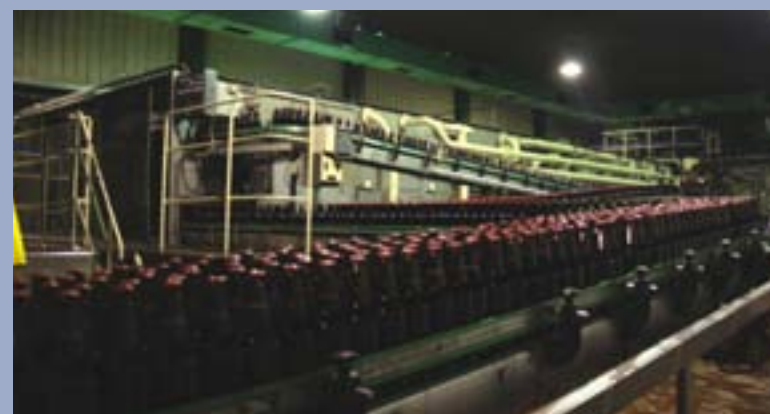
Ana Pisak

obljetnice

NAJSTARIJI ZAPOSLENICI BUP-a

flaširanje u svibnju 1977. godine pošto je gradnja već sredinom te godine bila gotova. Svečanim puštanjem pivovare u pogon 2. srpnja 1977. godine započet je i probni rad jednog od simbola buzetskog gospodarstva.

Devedesetih godina Hrvatska ulazi u rat. Kao i mnoge druge tvornice u to vrijeme, ni buzetska tvornica piva nije uspjela izbjeći krizu. Kako bi zadržali svoja radna mjesta radnici su 1990. godine referendumom odlučili tvornicu udružiti s ljubljanskim Unionom. No, već nakon tri godine Union želi obustaviti proizvodnju u Buzetu, pa Skupština Istarske županije ovlašćuje Poglavarstvo da pokrene proizvodnju u buzetskoj pivovari. Na temelju ugovora s Istarskom županijom 1993. godine poduzeće BUP d.o.o. (osnovan od osmero bivših radnika buzetske tvornice) preuzima pogon i ponovno pokreće proizvodnju pjenušave žute tekućine. Naredne godine su godine kada na hrvatsko tržište dolaze nove i velike inozemne pivovare. Vođeni željom da se pivo «Favorit» održi na tržištu 2005. godine BUP svoje vlasničke udjele prodaje tvrtki Bavaria Adria d.o.o.

Nakon promjene vlasništva u buzetskoj tvornici nastupa razdoblje intenzivnog razvoja i modernizacije. Valja spomenuti da je BUP d.o.o. jedna od malobrojnih pivovara u stopostotnom hrvatskom vlasništvu. Modernizacija proizvodnje, poboljšanje uvjeta rada, okretanje obnovljenim izvorima energije, cjelokupna racionalizacija proizvodnog ciklusa, značajno ulaganje u zaštitu okoliša te briga o kupcima rezultirali su

godišnjem rastom od preko dvadeset posto i vraćanjem Favorit piva na vodeće mjesto u Istarskoj županiji - ističu u Uparavi BUP-a. U razvojni ciklus koji traje zadnje dvije godine uloženo je 55 milijuna kuna. Prije godinu dana, u prvoj fazi modernizacije, otvoren je novi pogon filtracije, jedan od najvažnijih segmenata proizvodnje, a 20. rujna tekuće godine, slaveći 30. rođendan BUP-a, gradonačelnik Buzeta Valter Flego otvorio je novi pogon punionice bačava, kapaciteta proizvodnje 120 bačava na sat. Izgradnjom nove hale skladišta i bačvarije obnovljeni su svi ispusti tehnoloških, sanitarnih i oborinskih voda koji garantiraju nepropusnost i sigurnost po okoliš.

Dan kasnije, 21. rujna buzetska je pivovara svojim vjernim potrošačima pripremila Dan piva. Na parkiralištu se simbolično našlo trideset špina bira za svaku godinu postojanja po jedna pipa. Pored besplatne bira posjetiteljima se nudilo i 300 metara pivske jeger kobasice. Za dobru zabavu pobrinuli su se Gustafi i svjetski poznati Kočani orkestar iz Makedonije, a iza dvadeset i dva sata uslijedio je nebeski spektakl - gotovo desetominutni vatromet.

Trideseti rođendan pivovare bila je prigoda da se nagrade osobe koje su već trideset godina zaposlene u toj tvornici. Radnici s najdužim radnim iskustvom u buzetskoj pivovari su: Lučana Bartolić, Bruno Antonac, Anton Prešnjak, Vladimir Marušić, Olivjero Petretić, Edo Nežić, Ivan Paladin, Dario Černeka, Nevija Basaneže, Miro Nežić, Milenko Blažević, Željka Trbović, Dario Černeka.

100 godina Narodnog doma u Buzetu

obljetnice

Stogodišnjak izdržao sve bure i nevere

Narodni dom u Buzetu jedan je od pet domova sagrađenih u široj okolici za vrijeme narodnog preporoda (uz one u Puli, Pazinu, Opatiji i Trstu). Jedini je opstao (drugi su spaljeni i srušeni) i do danas nositelj je i čuvar vrijednosti koje su mu namijenili - preporoditelji njegovi tvorci Mate Trinajstić, Ivan Sancin, Vinko Šepić, Fran Flego, Kazimir Rade. Odbor za gradnju doma, predvođen Ivanom Sancinom, osnovan je 1904. godine. Za podizanje građevine odabrana je Narodna poljana koju je trebalo kupiti da bi se moglo nesmetano raditi. Izvršene su potrebne pripreme, osiguran novac za isplatu traženog iznosa te 02. i 03. studenoga 1905. godine zaključen i potpisan kopoprodajni ugovor između prodavatelja gospode Ermani, Francesco i

Visintin i Buzetskog društva za štednju i zajmove, registrirane zadruge s neograničenim jamstvom, tzv. posujilnice (štedno-kreditne zadruge) iz Buzeta. Posujilnicu je predstavljao direktor Francesco Flego, sin Sebastiana iz Počekaji, a za vrijeme pregovora kupce je zastupao Giovanni Marinac iz Marinci. Postignuta je cijena od 20 tisuća i 100 kruna. Dom je gradilo austrijsko poduzeće «Martelantz» iz Trsta. Kamen za gradnju vađen je preko puta gradilišta iznad kuće Dinka Sirotića (danas disco club) i transportiran vagonetima na određenu lokaciju. Građevinska stolarija, grede, potrebne daske i drugi materijal dobavljen je iz okolice Ilirske Bistrice u Sloveniji.

Po završetku gradnje,

svečano otvorenje Narodnog doma upriličeno je 13. listopada 1907. godine (u nedjelju). O tom događaju pisala je «Naša sloga» 17. listopada izvjestivši da je dom blagoslovio i svečano otvorio velečasni dr. Vjekoslav Spinčić, u nazočnosti velikog broja građana Buzeštine i Slovenaca iz Trsta te više svećenika na Narodnoj poljani gdje je održana sveta misa. Osobno ju je služio vlč. Spinčić.

«Muževi zaslužni po narod», istaknuti borci za hrvatska prava, buzetski narodnjaci, uz materijalnu i moralnu potporu hrvatske većine i «braće Slovenaca», uspjeli su gradnjom doma 1907. godine pod zajedničkim krovom ujediniti gotovo sve najvažnije udruge i ustanove hrvatskoga puka: Općinsko poglavarstvo,

Josip Šipuš, prof.

štedionicu/ posujilnicu i «Hrvatski sokol» (osnovan 1905. godine) sa sokolskom glazbom. Našlo se mjesta i za gostionicu, plesnu dvoranu s pozornicom, konačište, radne prostore i vinski podrum. Od 1910. godine u Narodnom domu je Hrvatska čitaonica (službeno osnovana 1890. godine) koja je prerasla u Pučku knjižnicu i dom postaje središte i organizator kulturnih događaja i djelovanja pjevačkog zbora, dramske družine, tamburaškog orkestra, predavanja za seljake, opismenjivanja stanovništva, izleta, maškara, dočeka Nove godine, koncerata, plesnih zabava za potrebe buzetskih Hrvata.

Za hrvatski živalj u Buzetu Narodni dom je značio svojevrstu potvrdu opstanka i pripadnosti svome narodu, mjesto za učenje i rasonodu. Talijanima i poglavito talijanašima bio je trn u oku i zato nisu izostajali napadi svakojake vrste, bivali su sve češći i nasilniji kako se približavao 1. svjetski rat.

Deset godina kasnije u Buzetu se 1917. godine osniva «Prijateljsko društvo Jugoslavena» koje prihvaća Deklaraciju o ujedinjenju Slovenaca, Hrvata i Srba u jednu državu smatrajući da se približava vrijeme skorog oslobođenja i sjedinjenja s maticom domovinom Hrvatskom. Međutim, kraj 1. svjetskog rata donosi Buzeštini nove nevolje. Raspala se Austro-Ugarska, u Istru dolazi talijanska vojska i sa sobom donosi nasilje i ponižavanje. Skidanje hrvatskih zastava i natpisa, smjenjivanje hrvatskih načelnika, zabrana javnog okupljanja, hapšenje istaknutih Buzečana, upadi u stanove, premlaćivanje, krađa imovine, paljenje hrvatskih knjiga, zatvaranje hrvatskih društava i

ustanova, devastiranje kamenih glagoljskih spomenika, uništavanje i paljenje čitaonica širom Buzeštine samo je mali dio popisa nedjelja od strane vlastodržaca. U takvim uvjetima Narodni dom je proživljavao teške dane stalnih napada i zastrašivanja, ali niti najgora fašistička represija nije uspjela uništiti hrvatski nacionalni osjećaj žitelja Buzeštine i Istre, osjećaj koji se nanovo snažno probudio za vrijeme 2. svjetskog rata i trijumfirao priključenjem Istre matici domovini Hrvatskoj.

Pedeset godina od otvorenja, 1957. Narodni dom sjedište je Narodnog sveučilišta, jedine profesionalne ustanove u kulturi na području Buzeštine, danas gradske ustanove Pučkog otvorenog učilišta nastavljajući svoje stoljetno djelovanje. Odolio je svim burama i neverama, okupan suncem 21. stoljeća svečano je obilježio obljetnicu u svojstvu stogodišnjeg svjedoka i simbola kulturnog identiteta rasadišta naprednih ideja budući da je pod svojim krovom, u najnovije vrijeme, udomio ne samo kulturna društva nego i udruge te političke stanke.

Da bi svečanost stogodišnjaka bila na visini, u zajedničkom nastojanju da građevina bude što ljepša, da Narodni dom blista, pobrinuo se Grad Buzet, Ministarstvo kulture RH, brojni sponzori, donatori, projektanti, izvođači radova na obnovi i pridonijeli izgledu koji privlači poglede svakog namjernika ili slučajnog prolaznika. U njegovoj unutrašnjosti, kamo treba zaviriti, od 1969. godine ugodaj u predvorju i gradskoj vijećnici stvara mozaik kako ga je kreirao Edo Murtić i još za života očekivao njegovu valorizaciju.

Sve ovo napisano

prigodno je iznijela ravnateljica Pučkog otvorenog učilišta profesorica Mirjana Pavletić povodom 100 godišnjice Narodnog doma i zahvalila svima koji su na bilo koji način pomogli da se višegodišnjim ulaganjem u osuvremenjivanje interijera i obnove zgrade od temelja do krova dogodi Narodni dom u novom svjetlu, na zadovoljstvo i ponos Buzečana i djelatnika gradskih ustanova. No, u svečanom ozračju ravnateljica podsjetila je da

vrata vinskog podruma ostala su zatvorena. Kako je bila kazala ravnateljica učilišta Mirjana Pavletić, na prvi vlak smo zakasnili, sli na slijedeći ne bismo smjeli. Neka se to dogodi što prije.

«Kad bi danas mogli biti s nama, ti naši znameniti Dobrile, Spinčići, Trinajstići, Sancini, Šepići, Flegi..., bili bi presretni jer je ostvaren njihov cilj očuvan i uzbosit Narodni dom u Istri u stoljetnoj funkciji, u mirnom i osuvremenjenom Buzetu, usred lijepe bogate Istre koja

treba imati hrabrosti, htjenja i odlučnosti riješiti pitanje vinskog podruma budući da se vrati u svoje okrilje. Nema vinski podrum samo muzejsku vrijednost, podrum je mjesto gdje se može pokrenuti proizvodnja, obogatiti nova ponuda proizvoda i sadržaja, može se urediti kao mjesto za druženje, kulturno zabavne sadržaje. Dom treba biti cjelina, živući spomenik preporodnog pokreta, simbol sluge i napretka...

Velik propust 2004. godine, kada je Grad Buzet mogao sačuvati cjelinu Narodnog doma, urodio je neželjenim posljedicama:

je mnogima primjer suživota u slobodnoj i neovisnoj Hrvatskoj na putu u modernu Europu. Takva je slika našim slavim preporoditeljima bila samo dalek nedosanjan san. Bili su «vizionari», ustvrdila je profesorica Pavletić završavajući izlaganje u povodu stote obljetnice Narodnog doma i dodala da je njihova vizija bila daleka budućnost za koju se valjalo boriti i radi koje su mnogi poginuli u 1. i 2. Domovinskom ratu. Danas je to «naša sadašnjost. Možda nismo ni svjesni koliko je ona lijepa i bezbrižna», zaključuje svoje kazivanje ravnateljica učilišta Pavletić.

Živa riječ povijesti

Starohrvatsko groblje na Velom Mlunu (Zojčji brč)

Ana Pisak

baština

Hrvati, nomadsko pleme koje je u sedmom stoljeću u traženju boljih životnih uvjeta krenulo prema današnjim prostorima svoje je adekvatne uvjete za život pronašlo i na Velom Mlunu. Dobri izvori pitke vode (Droga, Kroh, Slatina), bogate šume što su osiguravale ogrjev, građu, zaštitu od neprijatelja i bogati lov divljači, bile su glavne pogodnosti života na visoravnima iznad doline rijeke Mirne. Pleme je na platou Mlun našlo pogodno mjesto za obradu zemlje koja im je osigurala hranu za život. Tu su zatekli kulturu maslina, smokve i vinove loze pošto mlunska visoravan ima ekspoziciju jugozapadno, sa najvišim vrhom 318 metara iznad razine mora zvanim Meja, a sam rub Mluna je na visini 250 metara nadmorske visine, kao i selo Veli Mlun.

IZVOR DROGA

IZVOR SLATINA

IZVOR KROH

Hrvati su došli na Veli Mlun i našli ostatke Ilira koji su imali gradinu na vrhu Meje. Ilire su porobili Rimljani 177. godine prije Krista. Dokaz tome su pronađena dva grobna spomenika niže od vrha Meje na Velom Mlunu u predjelu zvanom Podolina koja su 1924. godine prevezena u Buzet. Danas se grobni spomenici nalaze u lapidariju Zavičajnog muzeja Grada Buzeta. Imena na tim nadgrobnim spomenicima su ilirska, a zapisana su latinicom i potječu iz 1. i 2. stoljeća poslije Krista iz čega se može zaključiti kako su se Iliri romanizirali. Ilirima se poslije toga gubi svaki trag jer su oni kao pleme Histri, koji su obitavali u Istri pa tako i na Mlunu, nestali. To područje u 6. i 7. stoljeću počinje naseljavati hrvatsko pleme i to po sestri Bugi pa su članove plemena radi toga nazivali Bužanima. Na putu do izvora pitke vode Droga i u mlunske šume, točnije na Zojčjem brču voda je stoljećima udubljivala put koji je prolazio grobljem. Seljani Velog Mluna udubljenje su koristili kao šumski put.

- U tu su izdubinu, s višeg proplanka, ispadale ljudske kosti koje su Mlunci od davna vremena (200-300 godina unatrag) sakupljali i pohranjivali na suprotnu stranu puta u velike iskopane rupe pokrivene kamenim pločama (skrilama). Oko 1945. godine, ja kao i ostala mlunska djeca, prilikom odlaska po vodu na dno velikog potoka, na pašu ili pak u šumu, nailazili smo na ljudske kosti koje su virile van iz rupa u koje su naši preci sahranjivali pronađene kosti. Iste smo primali u ruke i gledali ih. Bile su to bedrena kost i kosti potkoljenice. To su mjesto seljani od uvijek pamtili kao nalazište kostiju, noževa, naušnica, prstenja i narukvica. Pamtim da su se ti predmeti često puta znali donijeti u selo. Međutim, kamo su ih naši preci stavljali nije mi poznato. Iz koljena na koljeno prenašala se pretpostavka da na tom mjestu postoji groblje, a sve ono što su pronalazili govorilo je u prilog tome. Čak se išlo s pričom toliko daleko da su seljani zazirali noću prolaziti bliže ili podalje groblja jer je postojala opasnost da se susretu sa kojekakvim pojavama. Zanimljivo je da se šuma koja neposredno graniči s mjestom pronalaska kostiju i sa kolskim putem koji vodi iz Velog Mluna prema izvoru vode Slatina i Kroh te dalje prema Kajinskom hribu zove Dušica. Stari seljani često su znali povezivati ime te šume sa dušama iz neposrednog groblja. Mlunom su često kružile i priče da se u toj šumi noću vidaju kojekakva svijetla. Te su priče najviše kolale među lovcima koji su

lovili na tom području - prisjeća se nekoliko desetljeća unatrag sedamdesetčetverogodišnji Danilo Cerovac, porijeklom iz Velog Mluna.

Šezdesetih godina prošlog stoljeća, zahvaljujući izrazito načitanom čovjeku, inteligentnom i kulturno obrazovanom stanovniku Velog Mluna, Jakomu Cerovcu (1907-1988), koji je arheolozima iz Arheološkog muzeja u Puli ispričao o pronalascima starih sumještana, 1962. godine na Zojčjem brču započinju arheološka istraživanja. Arheološka istraživanja je provodio pokojni dr. Branko Marušić, arheolog pulskog Arheološkog muzeja, a fizička iskopavanja Galiano Labinjan iz Livada.

O svojim istraživanjima na Zojčjem brču 1962. i 1963. godine Dr. Marušić zapisao je slijedeće:

Sama Nekropola na Zajčjem brijegu smještena je visoko iznad doline rijeke Mirne na jednom od rtastih ispupčenja na južnom podnožju najvećeg brežuljka Mlunštine, zvanog Meja. Pripada grobljima na redove, a svi su iskopani grobovi orijentirani od zahoda prema istoku. Pokojnici su sahranjivani pojedinačno; izuzetak predstavlja istovremeno polaganje dviju osoba, što je zabilježeno u tri slučaja.

Gotovo svi grobovi bili su djelomice ili u cjelini obloženi kamenjem i zatrpani zemljom. Nađeni su i jednostavni zemljani grobovi, a i grobovi koji su bili potpuno obloženi i pokriveni kamenim pločama. U više grobova uz užu zapadnu stranu javlja se i visoka kamena ploča, koja je služila, kada je groblje bilo u upotrebi, kao vidljiva oznaka njegova položaja. Od pogrebnih običaja ustanovljeno je paljenje vatre uz otvorene grobove i u njima, stavljanje kamenih ploča na trup pokojnika, te polaganje raznih grobnih priloga. U toku iskopavanja nađena su 163 predmeta. To su dijelovi nakita (12 naušnica, odnosno karičica, 5 ogrlica 1 fibula, 3 ukrasne igle, 15 narukvica i 1 ažurirana pločica), nošnje (28 različitih metalnih dijelova od pojasa), oruđe (27 noževa, 29 češljeva 9 pršljena od vretena, 8 kresiva, 15 kamena za kresanje, 1 škare, 1 šilo, 1 ključ, 1 kozmetički pribor i 1 zvono), oruđe (4 kratka bojna noža) i zemljano posuđe (3 rimske svjetiljke i 2 lonca).

Među nalazima, koji su pripadali grobovima, zaslužuju zbog svoje kronološke i tipološke vrijednosti naročitu pažnju srebrni

novčić i zvjezdolike naušnice.

Probušeni i veoma loše očuvani novčić Konstantina V Kopronima pruža s god. 741. pouzdani terminus ante quem non za dotaciju groba, obzirom na njegovu trošnost i sekundarnu upotrebu može se pretpostaviti da je krasio pokojnicu prije na kraju života bizantskog cara ili čak u vrijeme između njegove smrti (god. 775) i dolaska Istre pod Franačku vlast (god 788.), a nije isključeno ni prvo desetljeće nakon dolaska Franaka, koje predstavlja prijelazni period između bizantskog društvenog poretka i novog feudalnog po srednjoeuropskom uzorku. Vrijednost nalaza je u tome, što on ne datira samo grob, nego ukazuje i na postepeno širenje nekropole na Zajčjem brijegu od jugozapada prema sjeveroistoku, te ujedno određuje i gornju vremensku granicu korištenja groblja.

Zvjezdolike naušnice, dosada jedini nalaz ovog tipa naušnica na tlu Istre, stavljene su na temelju prethodnog izlaganja u grob jednom u drugoj polovini VIII stoljeća. No, time još nije određeno vrijeme njihove izrade, koje može biti prema gotovo jednakim naušnicama iz poznatog ukrajinskog nalazišta Pastyrskoje gorodište kod Kijeva zlatarski proizvod VII stoljeća. Budući da vuku lijevane zvjezdolike naušnice, izrađene od bronce, a koje potječu iz radionica s područja panonskog Podunavlja, prema mišljenju mađarskih arheologa svoje porijeklo iz pontskih radionica, otvaraju se dvije mogućnosti tumačenja njihove pojave u grobu. Prva bi govorila u prilog trgovačkih veza između Istre i crnomorskog područja, dok bi druga ukazivala na seobu jedne od staroslavenskih etničkih grupa putovima južnoslavenske ekspanzije, koja se je zaustavila na području Bužeštine u Istri. U tom slučaju bi naušnice predstavljale omiljeni porodični nakit, koji se zadržao i prenosio kroz duže razdoblje u porodičnom krugu. Drugu pretpostavku bi potvrđivali i pogrebni običaji, ustanovljeni kod otvaranja groba. (B. Marušić, Nekropole VII i VIII stoljeća u Istri. Arheološki vestnik 18, 1967, 333.)

Danilo Cerovac ističe kako naziv mjesta «Zajčji brč» starješine su objašnjavale kao mjestu gdje se susreću zečevi pri izlasku iz jedne i ulasku u drugu šumu te kao mjestu gdje oni vode ljubav. Danilo se i danas sjeća govora pokojnog dr. Marušića kada je prilikom vršenja istraživanja 1962. godine njemu i pokojnom Jakomu Cerovcu objasnio da je velika rupa natkrivena kamenom pločom pri ulasku na groblje Zojčji brč simbol starih hrvatskih plemena. Naime, ta plemena su imala običaj pokopati vola pri samom ulasku na groblje pri čemu bi iskopanu rupu prekrili kamenom skrilom. Danilo još uvijek pamti tu kamenu ploču na ulasku na groblje Zojčji brč. Međutim, zadnjih joj se nekoliko desetljeća gubi svaki trag, tim više što tim mjestom sada prolazi šumski put.

U blizini Zojčjeg brča nalaze se i tri izvora vode. Prema pričanju djeda Danila Cerovca, Antona Cerovca - Lukasa, rođenog 1862. godine na Velom Mlunu, on je za vrijeme velikih ljetnih suša po vodu odlazio na izvor Drogu. Da bi natočio dvije litre vode morao je čekati cijelu noć. Kaptaža je tada bila takva da je u rupu odakle je dolazila voda stavljena cijev od kore od jasena. Za razliku od izvora Kroh i Slatina, izvor Droga u dugim sušnim periodima nije nikad presušio. Kaptaža na spomenutim izvorima napravljena je 1921. godine izvor Slatina, 1922. godine izvor Kroh i 1928. godine izvor Droga.

CRKVICA SV. ANDREJ

SREBRNI NOVČIĆ IZ GROBA ZOJČJI BRČ

S LIJEVE STRANE KOSTI SU PADALE U UDUBLJENJE. SELJANI SU IH SAHRANJIVALI S DESNE STRAN

OSTACI NASEOBINA PLEMENA KOJE JE NASELILU MLUN

Program pomoći u kući i dnevni boravak

solidarnost na djelu

Pružanje ruke osobama u jeseni njihova života

Ana Pisak

Zar ima ljepše stvari od vidjeti čovjeka nasmijana i vedra lica? Čovjeka kojemu je dovoljan samo malen znak pažnje kako bi mu se uljepšala jesen života? Treća životna dob period je kada tijelo polako slabi, a često um ne može zapovijedati bićem koje nas predstavlja. Vrijeme je to kada pojedinci više nisu dovoljni sami sebi - potrebna im je nečija ruka koja će im pružiti bezuvjetnu pomoć. U najnovije doba proširuje se pokrenuti program pomoći starijim osobama u kući. Tako i na području Bužeštine i Čičarije.

U lipnju 2006. godine u Buzetu je pokrenut program Pomoći u kućama u kojeg je uključeno 125 korisnika osoba starijih od 65 godina ili socijalno ugroženih, samačka domaćinstva, ljudi koji nemaju djecu i teški bolesnici. Iznimke mogu biti i osobe s invaliditetom. Program obuhvaća područje Grada Buzeta i Općine Lanišće (25 korisnika). Financira ga Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, a sufinancira Grad Buzet te Općina

Lanišće. U programu je zaposleno 11 djelatnika - 5 geruntodomačica, 2 pomoćna radnika, medicinska sestra, spremačica u dnevnom boravku, domaćica dnevnog boravka i voditeljica programa Sanja Rupena. Cilj programa je pružati pomoć starijim i potrebitim osobama. Korisnicima se nude različite usluge: donose im se lijekovi i namirnice, vozi ih se k liječniku, jednom tjedno donosi im se i topli obrok koji korisnici sami plaćaju. Samačkim domaćinstvima pomoćni radnici pile i cijepaju drva, liče kuću, a medicinska sestra redovito obilazi korisnike, mjeri im šećer i tlak. Važno je napomenuti da se sve vrste usluga pružaju besplatno dok namirnice, lijekove, topli obrok i drva korisnici plaćaju sami.

- Kada smo krenuli s programom, korisnici su bili malo skeptični. Nisu bili naučeni na takav oblik pomoći, jer do tada ga nije bilo na području Grada Buzeta i Općine Lanišće. Budući da je prošla godina i pet

mjeseci, korisnici su se u potpunosti privikli na nas, nedostajemo im, zahvalni su na našoj pomoći, a mogu reći i da su nas jako zavoljeli. Korisnicima pružamo i uslugu prijevoza u trgovinu, na groblje najmilijima, pomažemo im pri obavljanju nekih složenijih poslova, koje oni ne mogu odraditi sami s obzirom na svoje godine. Medicinska sestra vodi brigu o redovitosti uzimanja lijekova. U kontaktu smo s njihovim obiteljskim liječnikom, naručujemo ih na specijalističke preglede. Za sada smo krenuli s raspodjelom toplog obroka jedanput tjedno koji se priprema u Domu za starije i nemoćne osobe u Buzetu. Obrok je uvijek kuhan, a postoje dva menija između kojih korisnici mogu birati, kazala je voditeljica programa Sanja Rupena.

Osim programa boravka u kući, korisnicima se nudi i mogućnost dnevnog boravka. Dnevni boravak je smješten u Domu za starije i nemoćne osobe na Goričici. On nije

namijenjen samo za korisnike programa pomoći u kući već za sve starije osobe s područja grada koji mogu doći u dom pogledati televizijski program, pročitati dnevni tisak ili pak samo za druženje. Svaki četvrtak se održavaju radionice po programu Goranke Črnac, domaćice dnevnog boravka. Srijedom se održava pjevački zbor kojeg vodi profesor Manuel Černeka, a prve srijede u mjesecu organizira se i sv. misa. Djelatnici programa imaju u planu posjećivati korisnike na dan njihova rođendana i darivati ih prigodnim poklonom koji su izradili korisnici u radionicama dnevnog boravka. U prostorijama dnevnog boravka često se organiziraju priredbe i iznenađenja. Tako je za Međunarodni dan starijih osoba, u suradnji s Osnovnom školom Vazmoslava Gražalje, održana dječja priredba na kojoj je nastupio i Elio Pisak. Zahvaljujući donacijama buzetških obrtnika, korisnici su na besplatnoj tomboli dobili i poklon u znak pažnje.

Pokretanje Programa pomoći u kućama mnogim korisnicima je preokrenulo živote, vratilo im tračak sreće u njihovu svakodnevicu. Osobe starije životne dobi više se ne osjećaju usamljeno, a dolazak djelatnika programa iščekuju s nestrpljenjem.

Sedamdesetdvo godišnja Stanka Kos, porijeklom iz Dalmacije, jedna je od korisnika Programa pomoći u kući. Stanka živi sama u Kompanju, a korisnica je i socijalne pomoći. Mjesečno prima mirovinu u iznosu od šestotinjak kuna. Dobar dio novca potroši na lijekove s obzirom na to da ima probleme sa zdravljem. Prije nego što je postala korisnica

programa, Stanka je, kaže, bila u životnoj opasnosti.

- Sada se osjećam bolje jer znam da postoji netko tko će mi pomoći. Djelatnici su jako dobri prema meni, ali i ja prema njima. Dođu jednom tjedno. Donesu mi lijekove i kruh. Medicinska sestra izmjeri mi tlak i šećer. Nakon što mi je suprug umro, ostala sam sama bez ikoga. Starom čovjeku je najgore biti sam. Sada me posjećuju djelatnice. Kad sam tužna, raspolože me. Ako nešto zatrebam, zovem ih na telefon gdje je uvijek netko dostupan. Ja sam već starija osoba i nikamo ne idem pa ništa i ne znam. Radnice mi uvijek ispričaju što se događa na Bužeštini. Kada dođu, ako imam, skuham im kavu, ako nemam, one svejedno budu kod mene. Još uvijek pamtim riječi pokojnog tate kad mi je rekao «Pusti mamu, pusti tatu, ali drži susjeda» jer susjed je prvi koji će ti pomoći, ispričala nam je «bistra» teta Stanka koja kaže: Takve smo mi Dalmatinke. Za predstojeće zimske dane pomoćni radnici spremili su joj drva za ogrjev. No, osim tete Stanke, ni 75-ogodišnji Mario Flego iz Škuljari hladnoće više se ne boji. Naime, i njemu su pomoćni radnici Branko Vivoda i Mavro Grželj pripremili oko šest metara drva za ogrjev. Ako zima potraje, a samačkim domaćinstvima ponestane drva, radnici će, kažu, spremati još drva. Mario nam je također izrazio zadovoljstvo što je korisnik programa. Djelatnici mu pružaju veliku potporu s obzirom na to da živi sam. Na naš upit je li sretan što će imati dovoljno drva za grijanje ove zime, odgovorio nam je: Naravno da sam kuntenat!

STANKA KOS

MARIO FLEGO

MAVRO GRŽELJ, pomoćni radnik

MARIO FLEGO i pomoćni radnici MAVRO GRŽELJ i BRANKO VIVODA

Ana Pisak

U vinogradu barba Paškvala

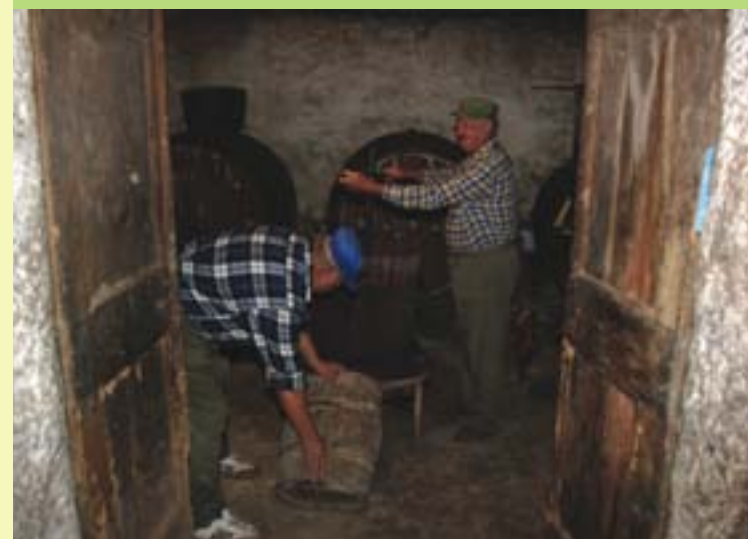
Tradicija pripremanja vina na Istarskom poluotoku jedna je od najstarijih vještina za koju znaju Istrijani. Autohtoni običaji, naslijeđe koje su nam ostavili Feničani i stari Grci, danas se sve manje njeguju u njihovom izvornom obliku i ostaju na žalost tek blijeda uspomena na težački život naših predaka. Od tradicije koja je nekad bila nasušna potreba ovdajšnjeg stanovništva, vinarstvo i vinogradarstvo postali su poljoprivredna grana kojom se danas mnogi vinari bave iz razonode ili profesionalno, stvarajući od vina unosan posao i

prepoznatljivi brand istarskoga poluotoka. Upravo iz tog razloga danas je starinski način pravljenja «Božje kapljice» zamijenila nova, moderna tehnologija. Potaknuti željom za spoznajom kako su nekad naši nonići spremali grožđe u njihove drvene bačve uputili smo se u najpoznatiji bužetski vinorodni kraj; na Vrhuvštinu, točnije u selo Barušiče. U stoljetnoj konobi sedamdesetjednogodišnjeg Paškvala Bržente, prostoru u kojem svaki detalj odjekuje starinom, vratili smo se pedesetak godina unatrag, u vrijeme spremanja lozinog ploda u noničevoj konobi. Dok smo čekali da se sunce digno visoko na nebu i osuši jutarnju rosu u vinogradu, Paškval i njegov dvije godine stariji prijatelj Anton Šćulac, u selu

znan kao Tone, otkrili su nam tajnu spravljanja «svete podrumske kapljice». - Prve dane rujna bačve se izvadilo iz konoba. Stavilo ih se na kišu da se zamoče kako bi bile spremne za prihvatanje soka od grožđa. Ukoliko kiše nije bilo bačve se dvaput dnevno močilo pomoću leđne pumpe za prskanje i to u vremenskom razdoblju od desetak dana. Nakon močenja bačve se opralo čistom vodom bez dodatka ikakvog deterdženta, a pomoću metle od sirka ili četkom. Osim pranja, bačve je valjalo i

podbabit (alatima pubojem i batićem učvrstilo se obruče na sredini kako ne bi ispalo dno) - otkrio nam je barba Paškval.

Jednom kad su bačve bile čiste ispod njih se napravila kadvnica zapalio se žolfer (sumpor), a pomoću dima dezinficirao spremnik za vino. Žolfer je bio zaštitno sredstvo za vino i bačve. Ako dim nije htio ulaziti u bačvu značilo je da je spremnik nezdrav te da ga ponovno treba oprati vodom, jer voda izvuče najviše bolesti iz drva, objasnio nam je barba Tone. U međuvremenu rujansko je sunce ugrijalo bobice grožđa i došlo je vrijeme da krenemo u vinograd. Majstori od vina, Tone i Paškval, u ruke su uzeli drvene brente i kusirić, jer kažu, plastika i škara nekad nije bilo. U vinograd smo krenuli traktorom jer nekadašnjeg prijevoznog sredstva, boškarina i voza,

danas je gotovo nemoguće pronaći. - Nekad se trgalo u brente kapaciteta 40 litara, a grožđe iz njih se sipalo u badnje smještene na vozu. Berba je započela tek sredinom rujna. Sprave za mjerenje šećera i vinske kiseline nisu postojale. Da je grožđe zrelo znali smo po okusu koje je ostavljalo u ustima i oblaku pčela i stršljena nad vinogradom te po boji bobica, pričao nam je Paškval dok je sa smiješkom na licu trgao grozde sa čokota koje je posadio njegov djed. - Dani berbe su bili i dani slave, posebice ako je ljetina bila dobra i ako je grožđe bilo zdravo. Iz vinograda se uvijek orila pjesma; nezaobilazne su bile Quel mazzolin di fiori i One dvije narance ki ti je majka dala, naglasio je Tone i zapjevao "e picchia picchia la porticella e la mia bella mi viene ad aprir...". Pobrano grožđe Tone i Paškval su dovezli do svoje konobe. Tamo su ga pomoću ručnog mlina samljeli u badnje, a veseli što se njihova kapljica nalazi na sigurnom radosno su nazdravili dobrom urodu. U idućih tjedan dana bijelo grožđe se nije diralo kako bi se drop dignuo na površinu. Crno vino se rotalo, miješalo, dva do tri puta dnevno. Miješalo se sa rogovijama - drvenom palicom koja je na dnu imala tri kraka. Crno vino je u badnjima kuhalo od deset do dvanaest dana, a bijelo jedan tjedan. Paškvalovu konobu ponovno smo posjetili kada je bilo vrijeme za daljnji tretman mošta.

- Mošt iz badnji stavili smo u torč da stisnemo bobice grožđa i odvojimo sok

od ljuske. Vino smo tada stavili u bačve. Lijevalo ga se kroz drveni lijevak unutarstranom obloženom ramom (bakrom), namijenjenom da iz vina izvuče modru galicu. Vino u bačvama potom se više ne dira do Martinje! - rekao je Paškval. Svoje vino Paškval je stavio u stogodišnju bačvu od hrasta, ručni rad njegovog pokojnog oca Klementa. Otkako Paškval pamti, bačva kapaciteta 1200 litara nikad nije bila prazna. Čep je na njoj pustio otvoren da vino kuha, a neki ga znaju pokriti lozinim listom da ne uđe miš unutra. Svoj najveći ponos u konobi, tatinu bačvu, Paškval je namazao smjesom brašna i vode da se začepi svi spojevi drva te da ona bude štanja. A što je s vodom i šećerom? Jesu li ih dvoje iskusnih vinara dodali u svoju "kapljicu"?

- Najbolje vino je ono prirodno, bez dodanog šećera i vode! Tko je nekad znao koliko gradi ima vino te koliko šećera mu treba dodati?! Bilo je onako kako je priroda stvorila. No, bilo je i više sunca, ljepši jesenski dani! - objasnio je Tone. Dvoje nonića ističu da se gradiralo vino jedino kad su ga prodavali u podrum u Livadama, a Tone se prisjeća kako je jednom takvom prilikom njegovo grožđe imalo čak 24 grada.

Bila je ovo vinska priča barbete Toneta i Paškvala iz Barušiči, a mi ih sada ostavljamo, kako oni kažu, u njihovoj najvećoj brizi: ispijanju napravljenog vina!

Stare užance

Košnja trave u Krtima

baština

Ko ti ne sklepješ kosu, sklepje ona tebe

Ana Pisak

Prve jutarnje zrake sunca koje su provirile kroz stare jerte i drvena škura znak su bile seljacima da valja ustati i krenuti na kampanju. Posla je u polju tijekom cijele godine bilo mnogo, a osim brige za vlastite obitelji, valjalo je misliti i na životinje u štali, nezaobilazne pomoćnike u obavljanju gotovo svakoga težačkoga posla. Svaki kmet imao je najmanje jedan par boškarina, a štala je uvijek bila puna blaga za koje je u ljetnim vremenima trebalo priskrbiti hranu za hladne zimske dane.

Svibanj je period kada je košnja mlade arbešpanje (djeteline) i raznih drugih trava, posebice livadskih, bila u punom jeku. Umjesto današnjih modernih motornih kosilica posao su obavljali kosci na ruke, dižući se u pravilu u ranim jutarnjim satima, kako bi košnja do jakoga prijedpodnevnog sunca bila gotova.

- Dizali smo se oko tri sata poslije pola noći. Na pojas smo objesili «teloc» (kora boškarinovog roga), napunili ga vodom i u njega stavili brus. U ruku uzeli kosu te s komadom kruha u džepu i kjantom (bocom) bevande na ramenu krenuli na posao, ispričao nam je šezdesetse-dmogodišnji

barba Aldo Bartolić iz sela Krti. - Kositi je valjalo poći rano ujutro dok je na travi bilo još rose. Mokrú travu se lakše reže, a i kosu treba manje brusiti. Snažni zamasi rukama i uvijek mokre noge davale su osjećaj kao da plivaš, priča barba Aldo.

Od četiri pa do osam sati ujutro seljaci bi pokosili površinu od tri tisuće četvornih metara, ako je trava bila visoka. - Pokošeno sjeno najprije se trebalo posušiti, poslijepodne ga se okretalo na drugu stranu, a navečer stavljalo na lomnice (kupove) ili na trefojeliće (male kupove). Stavljanje sjena na lomnicu značajno je bilo iz dva razloga:

jedan je da na njega ne padne rosa preko noći, a drugi da se unutar kupa stvori određena temperatura kako bi sjeno zakuhalo i zadržalo vitamine za životinje, ističe barba Aldo. Osušeno sjeno vozilo se pomoću voza kojeg su vukli boškarini doma na titoje (natkrivena spremišta za sjeno) ili štale. Ukoliko kmetovi nisu imali dovoljno mjesta za uskladištiti ljetnu stočnu zalihu hrane na polju bi napravili (kope u zemlju se zabio visoki trupac drva oko kojeg se slagalo sjeno). - Visina kope je ovisila o tome koliko visoko mogu seljaci uzdizati svoje vile. Kad je kopa bila gotova nalikovala je kruški,

smješkajući se kazao je barba Aldo.

Kosci su se za ranojutarnju košnju pripremali večer prije na način da su sklepali i nabrusili svoj alat odnosno kosu. «Klepoc» (osoba koja klepa kosu) sjeo je na pod raširenih nogu. Između nogu, u tlo bi zabio babicu (duguljast komad željeza s proširenim vrhom). Na babicu se polegla kosa, a onda se batičem, čekićem namijenjenom toj vrsti posla, klepalo po kosi. Pravilno je bilo ako se klepalo od početka do kraja oštrog ruba i obrnuto. Tada bi kosa rezala više te se ne bi uništavao krajnji dio koji reže travu. Šezdesetšesto-

godišnjeg Đineta Bartolića iz Krti smo upitali koliko često je trebalo klepati kosu?

- Sve je ovisilo o vrsti trave. Ako je bila oštrica kosu se moralo klepat češće. Kad bi žene donesle kalicijon (doručak) obično se kosa sklepala još jednom jer ako ti ne sklepješ kosu, sklepje ona tebe! Čim se sunce diglo iznad brda valjalo je poći doma jer kosa više nije kosila, ispričao nam je barba Đino.

Djetelinu se kosilo oko četiri puta godišnje. Nakon toga se dvaput kosilo sjeno i otavu, a rijetko kada se vršio i terciol, treći otkos. Nakon što se sjeno posušilo seljaci su ga volovima odvozili kućama. No,

šezdesetdevetogodišnji barba Mario Krt, također iz Krti, imao je i drugačijih neugodnih iskustava. - Ujutro smo sjeno pokosili i pustili ga da se suši preko dana. Ukoliko ga navečer nismo stigli dovesti doma znalo se desiti da padne kiša te da cijela vala poplavi, a voda odnese sjeno. I ode naš cjelodnevni trud i ljetina, priča barba Mario. Nije ni čudno da je među koscima kružila izreka da ako se sjeno ne pokupi navečer ujutro će ga se naći na vrbama. Barba Đino pamti i drugu (ne)zgodu iz vremena košenja trave. U samo jednom danu volovi su mu se preplašili tri puta i sva tri puta prevrnuli pun voz sjena! No, Mario i Đino

pamte još jedna događaj vezan za Senjsku valu.

- Dogovorili smo se sa Juštinom od Slavka da mu pokosimo valu. Za uzvrat je on nama trebao dati pšenicu i deset litara vina. I baš kad smo bili pri kraju košnje počela je kiša. Sklonili smo se ispod lomnice i pili vino koje smo mukotrpno zaradili. Umor i «dobra kapljica» nas je svladala, a oči su nam se sklopile. Najednom smo se probudili u vodi, a pokošeno sjeno plivalo je oko nas, pripovjedali su Mario i Đino! Osim što je Juštin od Slavka ostao bez sjena, i dvoje je kosioca «ostalo» bez vina za ponijeti kući!

Glavni alat kosaca je bila kosa sa drvenom ručkom, brus te teloc. Teloc se pravio od roga boškarina na način da se rogove stavi kuhati kako bi se unutrašnji dio boškarinovog ponosa omekšao, odnosno kako bi ga kosci mogli izdubiti. Nakon toga u teloc se stavila voda, a u nju brus. Kosci su teloc objesili oko pojasa da im brus bude uvijek pri ruci čim im zatreba. No, teloc je imao još jednu funkciju; stariji ljudi su na dno teloca izbušili rupu i u njega stavili trstinu. Pušujući u teloc odnosno u rog, stariješine su stvarale neobične zvukove. Ti su zvuci koristili za zastrašivanje lopova, loših ljudi i divljih životinja.

Blaga zima i sušno ljeto požurili ovogodišnju berbu

Maslinovo ulje je, uz brašno i vodu, u razdoblju pisanja Biblije, važno kao osnovna namirnica potrebna za opstanak čovjeka u kriznim vremenima. Prorok Ilija se u razdoblju suše i gladi, u vrijeme kralja Ahaba, uz Božju pomoć, hranio kruščićima dobivenim od ulja i brašna. Danas je situacija umnogome postala drugačija. Maslinovo ulje je postalo luksuzni proizvod pa se prognozom rodnoći godine i mogućom kvalitetom ulja više bavi imućniji i probirljivi sloj društva. U 2007. godini je razloga za nagađanja pa i zabrinutost svakako bilo.

Ova je godina, po mnogo čemu specifična, što se tiče poljoprivredne proizvodnje. Dvije su je okolnosti posebno učinile godinom za pamćenje. Prva je izrazito blaga zima, a druga sušno ljeto. Ova prva pojava inicirala je neuobičajeno rani početak vegetacije, kao i znatno uranjeno odvijanje pojedinih faza biljnih vrsta. Primjerice cvatnja je kod maslina, na nekim lokacijama zabilježena već negdje 15.

svibnja. U dvije prethodne godine (2005. i 2006.) bilo je to između 13. i 17. lipnja. Takav ubrzani ritam protezao se i kroz sušno ljeto pa su se javljala nagađanja o tome kakav će biti prinos odnosno postoci ulja i njegova kvaliteta u jednoj takvoj godini. Gledajući na sve ostale poljoprivredne kulture moglo se predvidjeti ranije dozrijevanje maslina, samo je pitanje bilo, koliko dana.

Pojedinci koji i inače na ovom području otvaraju sezonu berbe počeli su s njom već prije 10. listopada (lani 20. listopada). Krenulo se, kao i inače, s ranijim sortama Leccino i Pendolino koje dominiraju u mladim nasadima. Izvještaji s priobalja Istre, o znatnoj zaraženosti plodova maslinovom muhom, dali su dodatni argument za raniji početak berbe. Međutim, prema zapažanju stručnog savjetnika (praćenje feromonskih mamaca, žutih ploča i plodova), situacija na Bužeštini (što se tiče ranih sorti) ipak nije tako alarmantna. Plodovi ranijih

sorti ipak su dobrog zdravstvenog stanja. Dozrijetost Leccina i Pendolina varirala je ovisno o opterećenosti stabala. Tako su nešto starija stabla koja su uz to obilno zametnula rod bila umjereno obojenih plodova za razliku od mlađih, osrednje rodnih gdje su plodovi bili gotovo potpuno obojeni i sasvim spremni za obiranje. Kao optimalan moment berbe navodi se trenutak kad je 1/3 ploda poprimila tamnu boju. Sa srednje kasnim (npr. Črnica), a naročito kasnim sortama (poput Istarske bjelice) ipak treba biti oprezan. Može se dogoditi da na njihovim plodovima napad maslinove muhe bude nešto jači, pri čemu svakako treba u berbu krenuti ranije no što sugerira izgled plodova. Naime i na jednim i na drugima, na pojedinim lokacijama na Bužeštini, zamječen je znatan broj plodova oštećenih ličinkama maslinove muhe. Dakle odluku treba donjeti povodeći se prije svega vlastitim maslinama i njihovom stanju a ne informacijom da je netko

negdje počeo ili nije počeo berbu. Onima pak koji prakticiraju nešto kasniju berbu može se dati preporuka: Ne čekajte da tamna boja pokožice zahvati meso ploda. Poberite svoje masline, ipak, ranije. Daljnjim čekanjem nećete značajnije utjecati na količinu proizvedenog ulja, a kvaliteta se može samo umanjiti.

Prva izvješća iz bužetskih uljara govore o randmanima koji se kreću između 11 i 14%. Na Bužeštini se, usprkos suši očekuje jedna prosječna berba (oko 100 tona ploda). Tome najviše doprinose mlađi maslinici koji polako, iz godine u godinu, imaju sve veći udio u ukupnom rodu i koji su ove godine lijepo ponijeli plodove. Starija stabla autohtonih sorti (Črnice, Bilice, i Karbone) ponegdje su podbacila pa se, ponajprije, na njih odnosi informacija o nešto slabijem rodu. Budući da je berba tek

počela nije loše spomenuti nekoliko bitnih preduvjeta da bi se iz kvalitetnog ploda maslina dobilo kvalitetno ulje:

1) Obrane plodove masline što prije treba odpremiti na preradu (određen broj većih proizvođača na Bužeštini nabavio je strojeve za otresanje maslina, kojima se u kraće vrijeme može sakupiti količina dostatna za odvoženje na preradu)

2) Ukoliko se plodovi već moraju neko vrijeme čuvati, neka to ne bude duže od tjedan dana. Podesne su za to suhe i zamračene prostorije u kojima su masline rasprostru u tankom sloju ili su pak slažu u prozračnim kašetama. Dobro je da u spomenutom prostoru nema izvora agresivnih mirisa (kante s benzinom i sl.).

3) Kad preradom ploda dobijemo ulje valja ga, takođe, pohraniti na zatamnjeno mjesto konstantne temperature

između 10 i 15 stupnjeva. Još je važnije no kod ploda, da ono bude udaljeno od dosega nepoželjnih mirisa. Izloženost utjecaju zraka mora se potpuno izbjeći. To se najbolje postiže u staklenim ili inoks posudama s kvalitetnim sistemom zatvaranja.

Važno je pritom ne zaboraviti da svaki proizvođač maslinovog ulja koji u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava ima prijavljeno 50 i više rodnih stabala, ostvaruje pravo na poticaj za preradu ukoliko preradi 800 i više kilograma ploda. Poticaj se ostvaruje preko prerađivača maslina odnosno uljare koja je preradila masline.

Za veće proizvođače koji preko računa prodaju 100 i više litara ekstra djevičanskog ulja (dokazano rezultatom kemijske analize) postoji i dodatni poticaj u iznosu od 10 kn/lit. prodanog ulja.

Zdravko Miholić
dipl.ing.agr.

Veterinarski savjet

životinje

Ivan Antić
dr. vet. med.

Prehrana pasa

Pravilna prehrana temelj je zdravlja vašeg psa. Uz to, ona je i užitak koji pomaže osnažiti posebnu vezu između ljudi i njihovih ljubimaca. Kako bi osigurali količinski dostatnu i kvalitetnu ishranu usklađenu sa svakodnevnim potrebama vašeg ljubimca važno je i poznavati osnove pravilne prehrane pasa.

Prema načinu prehrane psi (kanidi) se svrstavaju u skupinu mesoždera, zajedno sa mačkama, ali za razliku od

njih ne hrane se isključivo mesom, već i ostalim dijelovima životinjskog tijela i biljem. Dugovjekim životom uz čovjeka psi su se još više udaljili od pravih mesojeda, jer su bili prisiljeni jesti hranu koju im je pribavio vlasnik. Psi zahtijevaju uravnoteženu prehranu koja sadrži dovoljne količine osnovnih hranjivih tvari- bjelančevina, ugljikohidrata, masti i 13 različitih vitamina i 20 minerala. Pravilna je prehrana često i sastavni dio terapije kod različitih bolesti pasa.

Hrana pripremljena kod kuće sastoji se od mesa, iznutrica, jaja (izvor bjelančevina), žitarica (ugljikohidrati), povrća (vitamini i vlakna) i masti životinjskog i biljnog podrijetla. Takva prehrana većinom i zadovoljava osnovne potrebe za hranjivim tvarima, iako iziskuje određeno vrijeme za pripremu. Osnovni nedostatak «domaće» prehrane ipak je deficit životno važnih aminokiselina, vitamina i minerala, potrebnih u vrijeme povećanih fizičkih aktivnosti i u bolesnim stanjima.

Gotova industrijska hrana proizvodi se u obliku suhe (briketi, peleti, štapići), polusuhe (u obliku vrećica) i vlažne tj. konzervirane hrane. Suha hrana u najširoj je uporabi, pakirana u vrećama od 3-25 kg. Deklarira se pod raznim nazivima prema sadržaju proteina, masti i vlaknastih tvari kao hrana za štenad, odrasle pse, skotne kuje i medicinska hrana za bolesne pse. Vlasnici pasa često i ne obraćaju pažnju na sastav hrane, već na cijenu i prohtjev psa za istom hranom, iako dugotrajno uzimanje pogrešne hrane može dovesti i do ozbiljnih zdravstvenih poremećaja.

Prehrana pojedinih kategorija pasa

Štenad je nakon odbijanja od majke potrebno nadohranjivati kvalitetnim mesnim i mliječnim obrocima u obliku mesnih juha, variva ili kašica. Obrok šteneta predstavlja količina hrane koju pojede u 15 minuta, hraniti 3-4 puta dnevno. Mlijeko predstavlja izvor hranjivih tvari, ali nije i neophodno nakon prestanka sisanja jer često uzrokuje proljev. Kostri su važne zbog kalcija i jačaju zube i desni, ali valja izbjegavati sitne pileće, zečje, riblje i prekuhane kosti!

Prehrana odraslih pasa ovisi o pasmini i tjelesnoj aktivnosti. Dovoljan je jedan obrok dnevno iako nije naodmet i poneki manji međuobrok. Glavni obrok najbolje je davati u prijepodnevnim satima kako bi hranu probavio do sljedećeg jutra. Izbjegavati nagle promjene hrane koje često dovode do kratkotrajnog proljeva i gubitka apetita. Tada je potrebno uskratiti hranu na sljedećih 24 sata uz dodatak medicinskog ugljena u vodi za piće.

Tjelesno aktivnim psima i skotnim kujama obavezno treba davati hranu visoke energetske vrijednosti uz dodatak vitamina, a starim psima hranu sa smanjenim udjelom masnoće, više vlakana i vlage (konzervirana vlažna hrana) zbog oslabljene sposobnosti žvakanja i probave.

Režim prehrane u bolesnim stanjima

U radnih pasa česta je mršavost zbog iscrpljenosti i metaboličkih poremećaja, s otpadanjem dlake i brzim umaranjem u radu. Takve je pse potrebno hraniti gotovom hranom s povećanim

udjelom kvalitetnih proteina, tretirati protiv parazita (gliste, trakavica) i dodavati vitaminsko-mineralno-proteinske dodatke (VMP tablete). Dugotrajna ishrana suviše masnom hranom dovodi do kroničnih katara želuca uz povremeno uzimanje trave, povraćanje i gubitak apetita. Preporuča se smanjivanje udjela masnoće i izbacivanje začina i slastica te dodatak mliječno-kiselih pripravaka (jogurt, acidofil).

Kronične upalne bolesti crijeva, jetara i gušterače liječimo dugotrajnim davanjem kvalitetne hrane na bazi janjetine i riže («lamb & rice»), kao i bolesti kože uz dodatak esencijalnih aminokiselina i vitamina (vit. A i biotin).

Liječenje kroničnih bolesti urogenitalnog, kardiovaskularnog sustava i česte pretilosti pasa, najučinkovitije potpomažemo gotovom hranom sa reguliranim odnosom hranjivih tvari i dodataka (RID, ASD, WRD diet).

a području grada Buzeta registrirano je oko 1850 pasa. Više od polovice ovog broja čine radni psi-tartufarski i lovački, dok ostatak broje kućni psi i psi čuvari. Ocjena kvalitete držanja i prehrane subjektivne je naravi, ali ipak prevladava dojam da bi ju trebalo podignuti na višu razinu, posebice u radnih tartufarskih pasa. Žalosna je činjenica da pojedini vlasnici i dalje hrane pse po sistemu «kruh i voda». Psi koji rade i do 8 sati dnevno zaslužuju najbolju prehranu, bez obzira na radni učinak ili sezonu. Vlasnici 1-5 pasa mnogo su bolji uzgajivači i hranitelji jer mogu pažljivije rasporediti svoje vrijeme i novac na prehranu, dok vlasnici većeg broja (5-10 i više) pasa teže pružaju podjednaku pažnju svim psima u skupini. Jasno je da je presudan utjecaj financija, ali konačna je računica sasvim suprotna- samo zdravi i dobro hranjeni psi mogu se u najboljoj mjeri odužiti vlasniku.

Nadam se će vam ovi savjeti i informacije dobro poslužiti pri uzgoju i držanju vaših ljubimaca, a za sva pitanja, kao i navedene vrste hrane, vitamina i ljekovitih pripravaka navratite u našu veterinarsku ambulantu u Buzetu.

Sindrom senilne demencije je prvi put opisao Alois Alzheimer 1906. godine da bi ona danas bila proglašena vodećom bolešću.

Kao bolest prepoznata je šezdesetih godina prošlog stoljeća, a do tada je opisivana kao organski psihosindrom, senilna ili vaskularna demencija. Bolest se danas javlja u 1 do 3 posto svjetske populacije, a čak u 11 posto osoba starijih od sedamdeset godina. Uzrok bolesti je do danas nepoznat.

Često se spominje genetska uvjetovanost (potomci oboljelih imaju čak deset puta veće šanse da obole).

Početak bolesti može biti akutan. Svi simptomi bolesti se javljaju odjedanput, naglo, najčešće istovremeno sa nekim tjelesnim oboljenjem ili emocionalnim šokom.

Mnogo češće Alzheimerova bolest započinje podmklo sa postepenom progresijom oštećenja spoznajnih funkcija dok je slabljenje pamćenja njezin najizraženiji simptom. Početni se simptomi često pripisuju staračkoj zaboravnosti, ali kako bolest napreduje bolesnici se sve teže orijentiraju u vremenu i prostoru, uočavaju se i promjene u karakteru, nemogućnost usvajanja novih sadržaja i prisjećanja već usvojenih. Često ne mogu pronaći pravu riječ pa

naširoko opisujući nastoje reći što su mislili. Kako bolest napreduje javljaju se problemi u izvođenju svakodnevnih aktivnosti (oblačenju, prisjećanju gdje se nalaze stvari, pronalaženju željenog puta). Bolesnici postaju sve nezainteresiraniji, izražen je strah, sve slabije razumijevaju govor. Govor im je sve slabiji i prelazi u fazu automatskog ponavljanja. Javljaju se i stereotipni pokreti. Makroskopske promijene na mozgu bolesnika su u vidu smanjenog volumena i težine mozga sa atrofičkim promjenama vijuga i proširenjem brazda.

U podlozi bolesti je neurofibrilarna degeneracija i stvaranje senilnih plakova posljedica čega su biokemijske promjene u mozgu.

U postavljanju dijagnoze se uz anamnestičke podatke koriste i neurološka i psihološka testiranja, CT (komputerizirana tomografija) ili MRI (magnetska rezonanca) kojima se vidi jaka difuzna atrofija moždane kore. Pomoć u postavljanju dijagnoze mogu biti EEG (elektroencefalografija) i PET (protonska emisiona tomografija).

Do danas djelotvornog lijeka nema. Usporavanju bolesti mogu pomoći vitamini, cerebralni dilatatori, lijekovi protiv motornog nemira, sedativi.

Mr.sc. Jasna Štifanić, dr.med.

Vjetar s Ćićarije postao važan energent

Ana Pisak

Na području od Trstenika do Račje Vasi na Ćićariji planira se gradnja vjetroelektrane odnosno trideset i četiri vjetroturbogeneratorskih, ukupne snage osamdeset megavata. Investicijsko poduzeće je Valalta d.o.o iz Rovinja koje djeluje zajedno s njemačkom kompanijom Wallenborn Projektentwicklung. Broj vjetroturbogeneratorskih koji će «niknuti» u prvoj fazi ovisi o operateru prijenosnog sustava, HEP-u, koji će odlučiti koliku energiju mogu injektirati u visokonaponski sustav mreže. Prva predviđanja govore da će početna faza obuhvatiti ugradnju desetak «stupova». Davorin Flego, voditelj razvoja i gradnje vjetroelektrane investitorskog poduzeća, izvijestio nas je o trenutačnim aktivnostima vezanim za projekt.

U tijeku je niz pripremnih radova. Među njima je i Studija utjecaja na okoliš. Najviše vremena investitoru će uzeti ornitološki dio jer je za praćenje migracije ptica potrebna godina dana. Ornitološko praćenje odradit će Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Odjel za ornitologiju te Natura Histrica. Gradnja vjetroelektrane već se nalazi u prostornom planu Istarske županije i nadležne Općine Lanišće, a nakon što Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva da svoje mišljenje podnijet će se i zahtjev za izdavanje lokacijske i građevinske dozvole, saznajemo od F. Davorina.

Gradnja vjetroelektrane na područje prostorno najveće te rijetko naseljene istarske Općine Lanišće, uveliko će poboljšati životni standard stanovnika tog prostora. Projekt, vrijedan osamdeset milijuna eura, otvorio bi desetak novih radnih mjesta, a određeni postotak dobiti punio bi općinski proračun. Davorin F. ističe kako će se insistirati da izvođači radova budu iz Hrvatske, lokalni građanski poduzetnici i tvrtke. Projekt bi mogao donijeti zaradu i vlasnicima zemljišta za čije bi korištenje investitor projekta plaćao najam.

Na području Trstenika prije tri godine postavljena je mjerna stanica koja bilježi broj vjetrovitih dana u godini i jačinu prirodne sile. Podatak o broju vjetrovitih dana u jednoj godini ostaje poslovna tajna, no prema nekim nagađanjima radi se o brojci koja nadmašuje dvije tisuće vjetrovitih sati.

Neka moja Istra blista naj nan Bužeština bije lipa čista

turizam

Akcijom do uređenijeg Buzeta

Nada Prodan-Mraković, dipl.oec.

Turistička zajednica Grada Buzeta kroz geslo akcije „Naj nan Bužeština bije lipa čista“ kontinuirano se uključuje u projekte „Volim Hrvatsku“ Hrvatske turističke zajednice i „Neka moja Istra blista“ TZ Istarske županije u cilju poticanja aktivnosti među lokalnim subjektima i stanovništvom te sudjelovanja u programima zaštite okoliša kao komparativne prednosti turizma, radi boljeg i ugodnijeg boravka nas samih, a potom i turista koji borave na našem području. Akcija je započela početkom travnja, kada je TZG Buzeta u suradnji s planinarskim društvom „Planik“ podružnica Buzet organizirala čišćenje i obnavljanje markacije na pješačkim stazama Put Mirne i Put Raspadalice. Komunalno poduzeće Park, je u suradnji s Turističkom zajednicom i pod pokroviteljstvom Grada Buzeta početkom travnja počeo sa besplatnim postavljanjem kontejnera za krupni otpad na području Bužeštine. Akcija je trajala do sredine srpnja. Potom je uslijedila akcija: TU DA, TU NE!

(plakatiranje na za to predviđenim mjestima), koja se organizira u suradnji s Komunalnim redarom Grada Buzeta. Cilj akcije je uređenje i očuvanje okoliša, te apeliranje na organizatore manifestacija i stanovništvo da kod plakatiranja koriste table za oglašavanje koje su postavljene na području cijele Bužeštine. Ovogodišnja središnja tema županijske akcije bili su vidikovci, a TZ Buzeta uključila je u to i lokve sa ciljem senzibiliziranja javnosti, a posebice najmlađih, za očuvanje lokava koje predstavljaju prirodnu vrijednost i kulturnu baštinu ovog kraja. Stoga se u suradnji s dječjim vrtićom Grdelin organizirao odlazak djece u posjet lokvama i vidikovcima Sovinjštine i Vrhuvštine. Prilikom posjeta djeca su razgovarala s mještanima o lokvama i njihovoj namjeni nekada i danas, uzeli su uzorke vode, te sve fotografirali. U suradnji s bužetskom Osnovnom školom, 21. svibnja organizirano je predavanje na

temu: Lokve, prirodna vrijednost i kulturna baština. Predavač je bio Nediljko Landeka, stručni suradnik u udruzi Zelena Istra. Najznačajnija bužetska akcija „Margarita“, biranje najuređenije okućnice, balkona i poslovno-gospodarskog objekta započela je početkom svibnja i trajala je do kraja srpnja kada je tročlana komisija izašla na teren i pregledala kandidirane okoliše. Proglašenje najboljih uslijedilo je na Dan grada Buzeta Subotini. Akciju organiziramo u suradnji s mjesnim odborima Bužeštine koji su predložili kandidate sa svog područja u skladu s Pravilnikom akcije. Od ove godine prijavljivali su i pojedinci. Od ukupno trideset i dvoje kandidiranih prvo mjesto u kategoriji balkona pripalo je Loreni Klarić iz Buzeta, drugo mjesto Jadranki Stefanović iz Roča i treći balkon bio je vlasnice Edine Rubić iz Starog grada. U kategoriji okućnica prvo mjesto pripalo je obitelji Kružić iz Majcani, drugo mjesto obitelji Krbavčić sa Goričice i

treće obitelji Nemarnik iz Roča. Najuređeniji poslovnogospodarski objekti su: Istracommerce ispod Erste banke kao veliki objekt i konoba Volte u Kozarima kao mali poslovno-gospodarski objekt. Izvan kategorije „Margaritice“ su dobile obitelji u Riječkoj ulici: Flego, Krbavčić, Borojević, Šverko, Zornada, Višić, Milan Krbavčić i Karla Krbavčić te poduzeće „Fuga“ za doprinos u cjelokupnom izgledu i urednosti ulice. Svi nagrađeni su dobili statue „Margarita“ i „Margaritica“ koje je izradila bužetska umjetnica Goranka Črnac te nagrade pokrovitelja i sponzora. Generalni pokrovitelj akcije bile su Hrvatske šume, Uprava šuma podružnica Buzet, a sponzori: cvjećarne Ana, Loredana i Morena.

1. mjesto najljepše okućnice, obitelj Kružić iz Majcani ↑

Najuređeniji mali poslovno-gospodarski objekt konoba Volte u Kozarima ↑

1. mjesto u kategoriji balkona - Lorena Klarić ↑

BUZET POSTAJE SVE IZRAZITIJE TURISTIČKO SREDIŠTE

Novo oznake za sve veći broj turista

POSTAVLJANJE TURISTIČKE SIGNALIZACIJE NA BUZEŠTINI projekt je koji je započeo u travnju ove godine i obuhvaća postavljanje interpretacijskih tabela, planova područja i turističkih putokaza u cilju boljeg informiranja i snalaženja turista na našem području. Do sada su realizirane interpretacijske table koje su oblikovane u suradnji s dizajnerom Robertom Radešićem, a poveznica su s info materijalima, te se nalaze uz značajnije kulturno-povijesne znamenitosti Bužeštine. Planovi područja s naznačenim turističkim sadržajima, zonom tartufa i sl. postavljeni su na Trgu Fontana i Roču. Slijedi nam postavljanje turističkih putokaza koji su jednim dijelom postavljeni na području užeg centra Buzeta još 2004 .godine, te slijedi nastavak postavljanja na cijelom području Bužeštine. Projekt je vrijedan 200.000,00 kn, a financiraju ga Grad Buzet i Hrvatska turistička zajednica, svatko u polovičnom iznosu. Izvođač radova je firma Paštrn d.o.o iz Ročkog Polja.

POVEĆAN BROJ NOĆENJA NA BUZEŠTINI Turistička zajednica Buzeta već niz godina bilježi kontinuirani porast noćenja na području Bužeštine. U prvih osam mjeseci zabilježeno je 3107 dolazaka i 10136 noćenja što je za 17 posto više u odnosu na prošlu godinu. Najbrojniji gosti su i dalje domaći, slijede Talijani, državljani Bosne i Hercegovine i to pretežno radnici-turisti, Rumunji, Austrijanci, Nijemci, Britanci i Slovenci. Turistička zajednica bilježi i sve veću posjetu na info punktovima u Buzetu i Roču, te je prema evidencijama, od mjeseca svibnja do kraja kolovoza u Roču zabilježeno 2600 posjeta u ovoj godini što je 500 posjeta više u odnosu na 2006. godinu i 685 posjeta u Buzetu što je 207 posjeta više u donosu na prošlu godinu. Sve navedeno rezultat je pojačane promocije područja kroz razne kanale prodaje (distribuiranje vodiča kroz Bužeštinu na sajmove diljem Europe, na graničnim prijelazima, po hotelima Istre i Kvarnera, info punktovima i sl., web stranice, e-mailing liste, promocija Buzeta grada tartufa, organiziranje višednevnih manifestacija itd.). Na Bužeštini ove godine bilježimo i povećanje smještajnih kapaciteta za 22 nove postelje u privatnom smještaju, što je ukupno 288 kreveta na području Buzeta i Čičarije. S najvećim brojem kreveta raspolaže hotel Fontana, sve ostalo je u privatnom smještaju.

Bošnjačka jela u Zavičajnom muzeju

14. listopada - Slaveći Bajram članovi Zajednice Bošnjaka, ogranak Buzet, u Zavičajnom muzeju u Buzetu pripremili su bogat izbor njihovih tradicionalnih jela. Vrijedne ruke Bošnjakinja za bajramski su ručak, kako su ga organizatori nazvali, pripremili bogatu ponudu bišnjačkih specijaliteta; burek sa sirom i mesom, sirnicu, sarme, suđuk, pastrmu, rahatlokum (kolač punjen sa lješnjacima i orasima), hašat (kompot od suhog voća), lutmu, harmašice i mnoga druga jela. Bogatom stolu nije nedostajala ni kraljica svih slatkih jela - baklava. Cilj ovog zajedničkog ručka jest da se po prvi puta svi Bošnjaci Buzeta, kojih ima oko 150, druže za zajedničkim stolom. Ovo nije samo bošnjačko druženje jer smo na ručak pozvali i naše susjede, a s željom da i oni kušaju naša tipična jela, istaknuo je Muhamed Muratagić, predsjednik Zajednice Bošnjaka Buzet. Povod ovom ručku je bio blagdan Bajram kojeg su Bošnjaci proslavili u petak.

Obilježen dan jabuka

Medvjedići razveselili šticećenike doma

19. listopada - Trogodišnji mališani iz dječjeg vrtića Grdelin, skupina Medvjedići, povodom Dana jabuka posjetili su korisnike Doma za starije i nemoćne osobe. Dječica su korisnicima doma darovala jabuke, pjevala i recitala. Od sreće nonice su i zaplakale. No dječica su si dala truda i zajedno s najstarijom korisnicom doma, rođenom davne 1912. godine, Vajom Savić, pored doma posadili stablo jabuke. Svako je dijete kod jabuke bacilo šačicu zemlje, a vrijedne tete Katarina i Eleonora trogodišnjacima su objasnile kako će novoposađeno stablo donositi jabuke poput onih koje su poklonili šticećenicima doma.

POVIJESNO DOKUMENTARNI FILM O RAZVOJU BUZETA I BUZEŠTINE OD 1945. DO 2005. GODINE

Buzetski uzlet u nebo

3. srpanj - Početkom srpnja u kino dvorani Narodnog doma predstavljen je «Buzetski uzlet u nebo», povijesno dokumentarni film o razvoju Buzeta i Buzeštine od 1945. do 2005. godine, autora Mireta Petohleba. Film čije je kadrove Miro svojom kamerom bilježio čak pet stoljeća prikazuje povijest najsjevernijeg istarskog grada, razvoj gospodarstva, tradiciju i način življenja. Mnogi «glumci» iz filma danas više nisu živi, drugi su pak prepoznajući se u filmu, prisjetili se mladenačkih dana. Nicanje prvih tvornica, Titova štafeta, maškare, prve buzetske auto utrke, rušenje starog i izgradnja novog hotela samo su neki od kadrova hvalevrijednog projekta. Ljubav prema tehnici koja vješto bilježi našu svakodnevicu Miro je pokazivao oduvijek. Upravo ta ljubav ga je i navela da napravi hvalevrijedan projekt kojim će, građanima Buzeštine, ali i drugima, pokazati povijest jednog malog istarskog kraja.

DJEČJI TJEDAN

Odrasli slušajte djecu!

2. listopada - Obilježavajući Dječji tjedan mališani iz dječjeg vrtića Grdelin i učenici Osnovne škole Vazmol Slav Gržalja Buzet sudjelovali su u niz aktivnosti u kojima su pisali, crtali, šetali se prirodom i zabavljali. Povodom Međunarodnog dana djeteta, najmlađi Buzećani i Buzećanke sastali su se s gradonačelnikom Buzeta Valterom Flegom. Prvog čovjeka Buzeta djeca su podarila recitacijama o svom zavičaju i crtežima, a zauzvrat svaki je predstavnik razrednog odjeljenja dobio nogometnu loptu na dar. Moto ovogodišnjeg Dječjeg tjedna je bio "Ljubav djeci prije svega, odrasli slušajte nas!"

HCK Gradsko društvo Buzet dodijelilo priznanja jubilarcima

Silvio Brgodac sto puta darovao krv

27. listopada Šezdesetšestogodišnji Silvio Brgodac iz Buzeta, krvne grupe O+, stoti je put darivao krv. Velikom jubilarcu tom je prigodom Hrvatski crveni križ Gradsko društvo Buzet u konobi Kulinasima u Kulinasima dodijelilo zahvalnicu i novčić s ispisanom brojkom 100. Zahvalnicu za 75. darivanje su dobili Anton Črnac, Vlatko Krančić, Baldimir Šijan, Ivan Šverko i Mario Matković. Priznanja su uručena i osobama koje su krv darivali 55, 50 i 35 puta. Ivan Šestan, predsjednik Gradskog društva zahvalio se svim darivateljima s porukom kako će krv svakim danom biti sve traženija pa pronalazjenje novih darivatelja znači i spašavanje nečijeg života. Damir Polanc, ravnatelj gradskog društva ističe kako Buzet prednjači u Istri po darivanju krvi odnosno zauzima prvo mjesto u županiji, a godišnji plan prekoračen je za nekoliko posto. Darivateljima krvi se zahvalio i gradonačelnik Buzeta Valter Flego.

Osnovano Slovensko kulturno društvo lipa Buzet

19. listopada - U vijećnici Narodnog doma u Buzetu osnovano je Slovensko kulturno društvo lipa Buzet. Za predsjednicu je izabrana Draga Klarić, a za dopredsjednicu Smilja Marinac. Prisutnima se obratio gradonačelnik Buzeta Valter Flego poručujući im kako će u Gradu pronaći partnera, a vjeruje i lijepu zajedničku suradnju. Članovi društva dužni su prisiliti vlasti Slovenije i Hrvatske na zajedničko druženje i politiku kako bi radili na dobrobit obadviju država potičući ih da razmišljaju na način kako razmišljamo mi - istaknuo je tom prilikom Božo Dimnik, predsjednik Društva hrvatsko slovenskog prijateljstva i počasni konzul Republike Hrvatske. Na osnivačkoj skupštini su prisustvovali Primož Koštrica, veleposlanik Republike Slovenije u Hrvatskoj te Rudi Merljak iz Ureda Vlade Republike Slovenije za Slovence izvan domovine.

Buzet u Savezu udruga hrvatskih karnevalskih gradova

4. lipanj - Buzet je primljen u Savez udruga hrvatskih karnevalskih gradova. - Prilika nam je to da još više unaprijedimo svoje karnevalske svečanosti i time obogatimo turističku ponudu Buzeštine - istakla je direktorica buzetske turističke zajednice Nada Prodan Mraković povodom primanja u Savez. Sudionici buzetskog karnevala koji svake godine poprima sve veće razmjere i bolju kvalitetu imat će priliku gostovati na karnevalskim svečanostima diljem Hrvatske i inozemstva, stvarat će nove kontakte, dobivat nova saznanja te promovirat buzetsku tradiciju maskiranja. Buzet je tako, pored Labina, postao jedini istarski grad primljen u Udruge karnevalista koja broji četrdeset i pet članova.

15. Mala glagoljaška akademija «Juri Žakan» Roč Velik interes za najstarijim hrvatskim pismom

4. srpanj - Mala glagoljaška akademija doživjela je i svoj 15. saziv. Ovogodišnju akademiju u drevnom glagoljskom središtu, Roču, pohađao je najveći broj sudionika do sada - 53 osnovnoškolaca iz čak sedamnaest škola diljem Hrvatske. Tema ovogodišnjeg saziva je Glagoljica i umjetnost, a akademija se diči i literarno-likovnom, povijesnom, novinarskom i likovno-keramičkom radionicom. Mali glagoljaši u Roču su se okupili u nedjelju u 24. lipnja. U ponedjeljak je akademik Anica Nazor održala predavanje na ovogodišnju temu "Glagoljica, znak i simbol" da bi kasnije akademik Josip Bratulić održao terensku nastavu u Aleji glagoljaša. Polaznici 15. MGA u utorak su bili na izletu glagoljaškim putovima u Istri. Od srijede pa do kraja trajanja ovogodišnje MGA mali žaknići su u radionicama prenosili svoje dojmove, tehnikama koji su sami izabrali, u finalne proizvode.

Tristotinjak svećenika hodočastilo župni stan u Lanišću

24. kolovoza Biskupi i svećenici iz svih hrvatskih biskupija predvođenih nadbiskupom zagrebačkim i predsjednikom hrvatske biskupske konferencije kardinalom Josipom Bozanićem hodočastili su Lanišće povodom 60. obljetnice mučeništva sluga Božje Miroslava Bulešića. Tristotinjak svećenika, biskupi i kardinal Bozanić najprije su posjetili prostoriju župnog stana u kojoj je 24. kolovoza 1947. godine ubijen svećenik Bulešić, a u kojoj se još uvijek nalaze tragovi krvi na zidu. Naime, jedan dio žbuke je skinut i pohranjen u laniškoj crkvi, drugi je pohranjen u Svetvinčentu, a treći je ostao na mjestu događaja pa je upravo tamo bilo mjesto hodočašća svih sudionika skupa. Iako je bilo najavljeno da će se u Lanišću održati misa samo za svećenstvo misnom slavljom se odazvao veliki broj vjernika, pogotovo mještana Lanišća. Iz župnog stana krenula je procesija biskupa i kardinala Bozanića prema crkvi Sv. Kancijana, Kancija,

Kancijanije u kojoj je održan obred Trećeg časa. Moltivu Trećeg Časa predvodio je kardinal Bozanić, a propovijed gopićko-senjski biskup Mile Bogović dok je pozdravnu riječ svima prisutnima uputio biskup porečko-pulski Msgr. Ivan Milovan.

Osnivana Skupština poljoprivredne zadruge Buzet

20. srpanj - U vijećnici Narodnog doma u Buzetu osnivana je skupština Poljoprivredne zadruge Mirna Buzet. Za predsjednika Skupštine je izabran Miro Petohleb, za upravitelja Anton Sinčić, a Ida Bašić postala je predsjednica Nadzornog odbora. Zadruga trenutačno broji dvadeset i šest zadrugara, a cilj joj je plasirati poljoprivredne proizvode, prvenstveno maslinovo ulje, vino i njegove nus proizvode te povrće na tržište. Zadruga će se baviti edukacijom buzetskih poljoprivrednika, usmjeravati ih te im stručno pomoći glede obavljanja njihove djelatnosti. Inače, Istra trenutačno broji dvanaest zadruga, od toga četiri poljoprivredne smještene u Čepiću, Pazinu, Puli i Buzetu.

35. GODINA UDRUŽENJA OBRTRNIKA BUZET

Obrtnici Buzeta tri i pol desetljeća rada obilježili prigodnom svečanošću

2. lipanj - Udruženje obrtnika Buzet ove godine bilježi svoj mali jubilej trideset i pet godina rada. Na prigodnoj svečanosti u velikom šatoru u Selcima, Loredana Krbavčić, predsjednica Udruženja obrtnika Buzet, istakla je kako udruženje trenutačno broji 260 registriranih obrtnika koji zapošljavaju tristotinjak radnika pa tako i predstavljaju «najveću tvornicu» u gradu. Također, Loredana se dotakla gorućeg problema buzetskih obrtnika odnosno problema nedostatka kvalificirane radne snage, rada na crno kao i problema naplate potraživanja.

- Donedavno je najbrojnija bila prijevoznička sekcija, no u zadnje se vrijeme otvaraju obrti za završne radove u građevinarstvu pa je najbrojnija sekcija građevinskih djelatnosti. Slijede proizvodne djelatnosti i usluge, na trećem su mjestu prijevoznici, potom osobne i intelektualne usluge, ugostitelji, a najmanje je trgovaca. Međutim, to ne znači da je ugostitelja i trgovaca najmanje, već da djeluju i putem društava s ograničenom odgovornošću i ne spadaju u registar obrtnika, kazala je predsjednica Loredana. Ovogodišnji ciljevi udruženja baziraju se na, u suradnji s osnovnom i srednjom školom, uključivanju učenika i njihovih roditelja u sustav obrazovanja za potrebe obrtništva u gradu Buzetu. Također, organizirat će tečajevi informatike, zaštite na radu te stranih jezika, a poticat će i obrtnike da sudjeluju na raznim sajmovima kako u Hrvatskoj tako i u inozemstvu. Na proslavi 35. obljetnice buzetskih obrtnika prisustvovali su i predstavnici Udruženja obrtnika iz Siska, Kutine, Splita te Kopa. Buzetskim obrtnicima dodijeljena su priznanja za njihov rad.

10. MALI VELIKI MIKROFON

Martini Petretić i Renatu Šćulac prva nagrada publike

16. lipanj - Katarina Mulavdić iz Raše, izvođačica pjesme «Ti ne znaš što je ljubav» pobjednica je 10. županijskog dječjeg festivala pod nazivom Mali veliki mikrofon koji se sredinom lipnja održao u Sportskoj dvorani u Buzetu. Odluka je to žirija koji je pomno pratio u finalnoj večeri festivala svih dvadeset i četiri izvedbi djece od sedam do četrnaest godina iz dvadeset i tri istarska mjesta. Žiri je također odlučio da drugu nagradu dodijeli Mateu Pilat iz Karojbe, a treću Lei Bratović iz Tinjana. Publika je pak bila različitog mišljenja. Mnogobrojni posjetitelji najviše glasova su dodijelili buzetskom duetu Martini Petretić i Renatu Šćulac. S nešto manje glasova publike na drugo mjesto se popela Petra Ošo, dok je treći izbor publike bila Lana Končarević. Iva Islambegović osvojila je statutu

Malog velikog mikrofona za najbolju interpretaciju, a Tea Bevčar za najboljeg izvođača do deset godina. Svojim specifičnim šarmom Eric Vojak pridobio je sve prisutne pa nije ni čudno što je upravo njemu dodijeljena nagrada za najsimpatičnijeg izvođača. Mario Banko i Carla Dea Brčić imali su najbolji scenski nastup. Nagrada Radio Istre otišla je u ruke dviju najmlađih natjecateljica, Sari Circotta i Paoli Valenta. Organizator festivala je Udruge Mali veliki mikrofon na čelu s Alanom Poropatom.

U buzetskoj fritadi od 2007 jaja 10 kg tartufa

Ana Pisak

Buzet je i ove godine potvrdio status grada tartufa. Slaveći pučku feštu Subotinu na središnjem buzetskom Trgu Fontana pripremljena je divovska fritada od 2007 jaja te deset kilograma kralja gljiva bijelog istarskog tartufa (*tuber magnatum pico*). Gurmanska poslastica

pripremala se u tavi teškoj gotovo jednu tonu. Mnogobrojni posjetitelji iz svih strana Europe, ali i svijeta, svojim su fotoaparatom i kamerama pozorno bilježili tijekom pripremanja buzetske delicije. Čast pripremanja velike žute smjese začinjene sa čak deset kilograma svježeg «bijelog zlata» pripala je

restoranu Zigante. Metarske kuhače u rukama su imali i gradonačelnik Buzeta Valter Flego te istarski estradnjaci Vesna Nežić Ružić, Elio Pisak i Sergio Pavat, koji su nakon pripreme fritade «okupirali» pozornicu na Fontani, gdje im se pridružio i Aurora band te Anelidi. Tokom večeri,

ispred Narodnog doma grupa Dream projekt zabavljala je one malo mlađe, a točno u ponoć buzetsku kotlinu je osvijetlio šarenoliki deseto minutni vatromet. Zabavu uz bogati sadržaj potrajala je sve do ranojutarnjih sati kada se pučko slavlje preselilo unutar starogradskih zidina.

Stoljetni duh ovladao starom gradskom jezgrom

Stoljetni duh starih običaja, navika, zanata i tradicije buzetskih predaka ovladao je u nedjelju 9. šetembra u Storem grode u Buzete. Dan je to kada se otvorio samanj Subotine po starinski, tradicionalne pučke manifestacije koja priziva nostalgiju za prošlim, dalekim vremenima u kojima su živjeli naši noniči i nonice. Kamene gradske uličice ispunili su stari meštri, artišti, merkanti, kogeti, malinari, kantaduri i mužikanti. Mnogobrojnu svjetinu na Velim vratima je dočekivala gradska straža s helebardama, a na samom ulasku unutar drevnih zidina tržnica je nudila razne domaće poljoprivredne proizvode. Prodavalo se voće, povrće, med, sokovi, vina i ulja. Bogatu ponudu dodatno su oplemenili domaći kolači i slatkiši, sir, skuta i razni suvenir, a nije izostao ni istarski afrodisijak bijeli tartuf. Na trgu kod zvonika Đino i njegove vrijedne kuharice pripremali su istarska jela. Iz velikog lonca pušila se maneštra od bobići. Velik interes za nesvakidašnja jela vrsni gurmani su iskazali i za ostale gastronomske delicije. Na trgu starih obrta pletači, lončari i puhač stakla ponosno su pokazivali svoje zanatsko znanje. Zastarjele obrte vješto su dočaravali i kovači, češljari, fotografišti, frizerka, kovač novčića od Subotine i notajo od Subotine. U đardinu za utroke mađioničar i žongleri zabavljali su one najmlađe. Vrtnja u drvenom vrtuljku s pletenim košarama zauvijek će ostati u sjećanju mnogobrojnih mališana. Tog se dana u Storem grode igralo i na pljočke, a pučki teatar nasmejao je gledaoce do suza. Rijetki su bili oni koji su mogli odoljeti toplom kruhu ispečenom u staroj gradskoj pekari. Uzmemo li u obzir da se s tek ispečenim kruhom nudio istarski pršut i sir, shvatit ćemo zašto su ljudi ispred pekare neumorno čekali na svoj slasni zalogaj. A kakva bi to fešta bila bez zvuka harmonike, bajsa, violine i klarineta?! Gotovo svaki kantun imao je svoje svirače, a kad je pala noć, na Veloj šterni, održan je koncertin od starinske muzike. Oduševljeni onim što su vidjeli i pomalo nostalgичno za prošlim vremenima stotine ljudi napustilo je stoljetne zidine u nadi da će i iduće godine upasti u vremeplov i vratiti se sto godina unatrag.

Stari običaji, navike, zanati i tradicije

Storega groda Buzeta

7. smotra domaćih rakija

Domaća rakija je naša medižija

Ana Pisak

Čak 162 uzorka od 63 proizvođača domaćih rakija iz cijele Hrvatske te Italije našlo se u nedjelju 28. listopada na 7. smotri domaćih rakija u Humu - najmanjem gradu na svijetu. S obzirom na velik broj prijavljenih uzoraka komisija, koju je sačinjavalo sedam žirija po tri člana, imala je pune ruke posla budući da je, nakon kušanja rakije, trebalo ocijeniti, a pritom nije bilo lako jer su se neki napili već na pola posla.

- Bitno je da su sve rakije bile bolje od onih lanjskih, sve manje ima onih koje imaju defekte. Proizvođači ispunjavaju osnovne standarde kvalitete što dovodi do zaključka kako će rakije u Istri svake godine biti sve bolje, kazao je Ivica Matošević, predsjednik

komisije za ocjenjivanje. Kvalitetu rakije se ocjenjivalo po karakteristikama boje, bistrine, okusa i mirisa, i to u sedam kategorija. Prvo mjesto za bisku, domaću rakiju s imelom čija izvornost potječe iz drevnog Huma pripalo je Elvisu Visintinu iz Zarečja, koji je ujedno osvojio i prvo mjesto za domaću običnu rakiju. Najbolju rakiju od rude je imao Felice Berliafa iz Nove Vasi, medenicu Marčelo Melon iz Umaga, šljivovicu Franko Vranić iz Vižinade, brinjevaču obitelj Perčić iz Huma, rakiju sa šumskim plodovima i voćem te s travama Darko Koren iz Katuna Trviškog, a prvo mjesto za voće u rakiji pripalo je Igoru Stariću iz Medaki. Franko Gržinić, aktualni humski župan, proglasio je i viteza

istarskih rakija; tu je titulu osvojio Talijan Arigo Pisoni iz talijanskog Instituta za rakiju «Trentino grappa» s obzirom na to da je on, stručnjak za rakije, od samog početka održavanja smotre humskoj manifestaciji pridao veliko značenje, ali i pomoć. Komisija je posebno istaknula i rakiju od destilata višnje tvrtnke Willams iz Požege. Unutar stoljetnih zidina mnogobrojni posjetitelji za samo dvadeset i pet kuna mogli su kušati 162 uzorka rakije. Činjenica da je svaki proizvođač donio po litru rakije, a da su, nakon proglašenja dobitnika, sve boce bile prazne, dovodi do zaključka da su ljubitelji dobre kapljice u 28. listopada u drevnom istarskom gradiću popili preko 150 litara rakije. Gostima, koji su dolazili

organizirano autobusima iz cijele Hrvatske, organizatori - Turistička zajednica Buzeta i Istarske županije te Udruga Hum pripremili su i bogatu gastronomsku ponudu, a dodatnom ugođaju unutar humskih zidina pridonijeli su svirači tradicionalnih instrumenata.

5. vikend tartufa u Buzetu

kultura

Osam godina grada tartufa

U jeku tartufarske sezone, početkom mjeseca studenog, u velikom bijelom šatoru postavljenom na parkiralištu Mašimova škuja, održan je 5. vikend tartufa u Buzetu. U prostoru veličine gotovo šesto kvadrata predstavilo se pet registriranih tvrtki za otkup i prodaju tartufa te trideset i pet proizvođača domaćih proizvoda. Osim zamamnih gomolja, specifična mirisa i vrtoglavih cijena, nudilo se maslinovo ulje, vina, rakije, med i mnogi drugi proizvodi. Udruga gljivara «Pučrnka» Buzet mnogobrojnim posjetiteljima priredila je izložbu gljiva sa više od stotinu primjeraka jesenjeg ploda. Članovi gljivarske udruge gljive su pripremali na roštilju i tjesteninom, a vrsni gurmani imali su prilike kušati jela od tek ubranih gljiva. Gastronomsku ponudu dodatno je obogatilo petnaestak ugostiteljskih objekata s područja Buzeta prezentirajući gastro okuse Bužeštine. Na bogatom «švedskom stolu» našlo se

svakakvih jela; istarska maneštra, fuži s domaćim gulašom, kobasice s kapuzom, biftecima tartufima...

Učenici Gospodarske škole Buje pripremali su flambirana jela. Loredana Krbavčić, predsjednica Udruženja obrtnika Buzet, tom je prilikom istaknula kako je cilj prezentiranja pripreme cocktaila i jela poticanje osnovnoškolaca da se opredijele za neko od ugostiteljskih zanimanja. Gotovo pet tisuća posjetitelja dvodnevne manifestacije zabavljao je Trio mažinina i gunjci. Prigodu za predstavljanje na buzetskom vikendu tartufa iskoristili su mali proizvođači domaćih proizvoda, koji inače ne mogu pojavljivati se na velikim sajmovima. Organizatori manifestacije su Udruženje obrtnika Buzet, Udruženje obrtnika Istarske županije, Udruga gljivara Pučrnka Buzet i Turistička zajednica Grada Buzeta, a pokrovitelj manifestacije je Grad Buzet.

Stare obitelji bužeštine

Tereza Golmajer Hrvatski plamen u talijanskom Buzetu

Pripremio:
mr. sc. Božo Jakovljević

Obitelj Sošić u kojoj je rođena Tereza do danas živi u Općinama pored Trsta, a tamo je sačuvana i njihova stara kuća. U Trstu je Tereza završila žensku učiteljsku školu. Tu je upoznala svoga supruga Josipa Golmajera, časnika austrijske ratne mornarice, koju je 31. prosinca 1882. godine napustio i zaposlio se u trgovačkoj mornarici duge plovidbe. Josip Golmajer je rođen 13. veljače 1851. godine u Žirovnici, Kotar Radgona u slovenskoj pokrajini Gorenjskoj, gdje mu je obitelj imala posjed. Vjenčali su se 16. srpnja 1889. godine. Ne zna se prvo mjesto njezina službovanja, ali prva kći Zmagica rođena je 1891. godine u Stanjelu kod Komena, gdje je godinu dana kasnije rođen i sin Leo. U Buzet je zacijelo stigla posredovanjem kanonika Urbana Golmajera, koji je bio župnik u Roču. Izuzev najstarije kćeri Zmagice i sina Lea, sva su ostala djeca Golmajerovih rođena u Buzetu. To su: Mimica, Marcela i Ljubica te Vjekoslav, Bogdan i Alfonz. Školovali su se u Buzetu i Pazinu.

Nakon što je otišao u mirovinu, suprug Josip navodno je prodao posjed u Žirovnici i otvorio trgovinu u buzetskom Starom gradu. Prema obiteljskoj predaji, Teresa s djecom i

nećakinjom Ivankom Malan, udovicom ovdašnjeg učitelja, stanovala je u Starom gradu u kući blizu trga u kojoj se danas nalazi ugostiteljski lokal s velikom terasom. Kasnije se preselila u kuće građene za učitelje na Fontani. S direktorom škole, nadučiteljem Vinkom Šepićem, sudjelovala je u hrvatskom pokretu Istre, naročito za vrijeme trajanja Prvog svjetskog rata i nakon njega. Prema obiteljskoj predaji, prijateljivala je s mnogim narodnjacima, pa se u njezinu domu često sastajao učiteljski zbor iz Istre i intelektualci Bužeštine. I hrvatske su žene i majke učenica često posjećivale učiteljicu, jer ih je podučavala gospodarstvu i vezu.

Za Prvoga svjetskog rata njezin sin Vjekoslav je teško povrijeđen. Tereza Golmajer morala je napustiti Buzet zbog talijanskih progona hrvatskih učitelja. Njezina starija djeca već su izbjegla i studirala u Zagrebu i Ljubljani. Nakon suprugove smrti 21. studenoga 1922. godine (pokopan je na mjesnom groblju) stanje je postalo neizdrživo te je smlađom djecom izbjegla u Kostrenu, Sv. Barbaru pokraj Sušaka. Kćer Zmagica bila je udana za dr. J. Peteha iz Žminja, liječnika u Sušaku, gdje je već ranije kupljena kuća.

Obitelj Golmajer fotografirana u Buzetu 1914. godine prije odlaska sina Lea na front.
U sredini: Tereza i Josip Golmajer; stoje slijeva: nećakinja Ivanka Malan, Zmagica, Leo, Mimica i Vjekoslav.
Do majke sjede: Ljubica i Alfonz, a do oca Marcela i Bogdan.

Sport na subotini

Siniša Žulić

MEMORIJAL BOJAN PIUTTI

Na 11. Memorijalnom turniru "Bojan Piutti" koji su održava u čas prerano preminulom igraču Buzeta, pobjedu su odnijeli rukometaši Poreča. U utakmici za prvaka turnira mladi Porečani su pobijedili labinski "Mladi Rudar" 17:13, dok je u borbi za treće mjesto koparski „Cimos“ slavio nad riječkim Pećinama. Rukometaši RK Buzeta su bili u skupini s RK Pećine i RK Poreč, dok su u drugoj grupi bili RK Rovinj, RK Mladi Rudar iz Labina, RK Cimos iz Slovenije. Peto mjesto pripalo je Buzetu, dok je šesti završio Rovinj. Utakmice su se igrale 2 x 15 minuta, a domaćin je na kraju turnira prigodnim poklonima nagradio najbolje ekipe, vratara, igrača i strijelca turnira. Najbolji igrač je Ivan Labinjan iz Cimos, najbolji golman Marko Rudonjić iz Poreča, a najbolji strijelac je igrač Buzeta Raul Vozila (sz).

DOMAĆINIMA BOČARSKI ČETVERBOJ

U četverboju kadetskih ekipa gradova povodom Subotine, koju je na jogima sportskog kompleksa Sun sport priredila Zajednica boćarskih klubova Grada Buzeta, u kojemu su sudjelovali mladi boćari Pazina, Pule, Rijeke i Buzeta, domaćini su zauzeli prvo mjesto. Ekipa za koju su nastupili David Grbac, Manuel Brnobić, Luka Sirotić i Dino Jermaniš u međusobnoj borbi sa svim ekipama sudionicama osvojila je najviše bodova, ispred ekipe Pule i trećeplasirane Rijeke. Buzetski boćar Dino Jermaniš bio je i najuspješniji pojedinac turnira sa svim ostvarenim pobjedama u pojedinačnom klasičnom.

Rezultati: Buzet - Pazin 2:2, Pula - Rijeka 2:2, Rijeka - Buzet 0:4, Pazin - Pula 0:4, Buzet - Pula 3:1, Pazin - Rijeka 2:2 (sz).

POBJEDE ULJANIĆA, FABIJANČIĆA I SVITIĆA

Na poligonu kod Čačićevih stanova u rujnu je održan Enduro motocross kup Subotina 2007. Na natjecanju je sudjelovao trideset i jedan vozač iz Hrvatske i Slovenije. Ljubitelji avanturističkog sporta mnogobrojnim posjetiteljima su priredili vrhunski spektakl. Natjecanje nije prošlo bez prijeloma i iščašenja kostiju, no motocrosisti ističu kako je to sastavni dio sporta kojim se bave. Nakon gotovo cjelodnevnog jurnjave po buzetskom poligonu saznali su se i pobjednici treće manifestacije koju organiziraju članovi EMK Buzet. U grupi A najbolji su bili Franko Uljanić, Robert Vozila i Manule Černeka. U grupi B prve tri pozicije pripale su Deanu Fabijančiću, Sandru Kukurinu i Ivanu Donadi. U klasi juniora najbolji su bili Dean Svitić, Deluca Bašić i devetogodišnji Raul Žgomba (ap).

BUZETSKIM KONOPAŠIMA DRUGO MJESTO

Konopaši Sv. Ivana povodom pučke fešte Subotine organizirali su 5. Memorijalni konopaški turnir «Dario Blažević i Nevio Petretić». Natjecanje se održalo u Sv. Ivanu, a pobijedila je ekipa iz Matulja. Domaćini su osvojili drugo mjesto dok se na treće mjesto plasiralo Sportsko društvo iz Katuna (ap).

NOĆNI RIBOLOVNI KUP

Na rijeci Mirni, podno drevnog Motovuna, i ove je godine Športsko ribolovno društvo Mrena Buzet povodom Subotine organiziralo Tradicionalni međunarodni noćni ribolovni kup prijateljstva. Na manifestaciji se natjecalo 37 takmičara iz Hrvatske i Slovenije. Među sudionicima najmlađi je bio Klemen Blažević, član ŠRD-a Mrena Buzet. Rujansko natjecanje obilježila je mala količina ribe. Ribiči tu činjenicu opravdaju niskim vodostajem u rijeci Mirni. Na tradicionalnom kupu najveću količinu ribe je ulovio Vlado Korpar (700 grama), član ŠRD Ilirska Bistrica (Slovenija). Drugo mjesto je pripalo Jošku Zubčiću (ŠRD Ogulin), a treće Filipu Nikoliću (ŠRD Mrena Buzet). Filipu je pripalo i prvo mjesto za najveću ulovljenu jegulju (432 grama). Jegulje su ulovili i Ivan Karlić (152 grama) te Mateo Paladin (104 grama). Ribičko natjecanje je završilo uz toplu istarsku maneštru od bobiči i specijalitetima s roštilja (ap).

Trka z vozići

Velikoj buzetskoj fešti Subotini i ove su godine dodatnu atraktivnost dali natjecatelji na trci s vozićima. Maštovita vozila svakakvih oblika i boja i ove su godine zaokupila veliku pažnju mnogobrojnih posjetitelja, a po običaju utrka je imala svoje prednatjecatelja zvijezde, pa se tako buzetskom stazom ove godine prvi spustio saborski zastupnik Damir Kajin. Uz Bužečane tradicionalno na ovom zabavnom natjecanju sudjeluju i brojni vozači iz Italije. Pobjednik ovogodišnje utrke bio je Danijel Vivoda, ispred Marija Sirotića i Filipa Škrlja. U „najprestižnijoj“ klasi vozića na balinjere slavio je talijan Adriano Gall (sz).

„TRIO BUZET“ BEZ EUROPE

Bočari prvoligaša „Trio Buzeta“ u ovoj sezoni nisu se uspjeli plasirati u finale bočarskog prvenstva Hrvatske i pokušati vratiti naslov državnog prvaka, koji im je prošle godine preteo zagrebački Zrinjevac. U dva polufinalna susreta bolji su od buzetskih bočara bili upravo Zagrepčani, pa se osim mogućnosti osvajanja naslova „Trio Buzet“ u narednoj sezoni oprostio i od europskih natjecanja. U prvom susretu u Zagrebu domaćini su slavili rezultatom 16:6, dok je u uzvratu u bočarskoj dvorani u Kozarima bilo 11:11. Za utjehu im ostaje naslov pobjednika Kupa Hrvatske, čime su buzetski „vodoinstalateri“ zadržali primat najtrofejnijeg hrvatskog kluba posljednjih godina (sž).

BUZETSKI PLANINARI NA KROVU EUROPE

Dvojica članova buzetske podružnice Planinarskog društva „Planik“ iz Umaga Albin Zonta i Robi Jermaniš sudjelovali su u planinarskom pohodu na najviši vrh Europe Mont blanc visine 4.810 metara nadmorske visine. Prva organizirana skupina planinara umaškog društva svoje je višegodišnje planinarsko iskustvo odlučila pretočiti u svoj najveći planinarski izazov, koji je bez većih problema uspješno savladan. Za razliku od planinarske prakse na pješaćenje su krenuli bez uobičajene aklimatizacije, koja se uglavnom vrši nekoliko dana ranije na nižim vrhovima u okolici Mont Blanca. Loša prognoza, koja je prijetila neuspješnom pohodu, primorala ih je ubrzati plan, no usprkos tome ostvarili su zacrtani cilj (sž).

PETOHLEB I BAŠIĆ NAJBOLJI TENISAČI

Toni Petohleb i Arian Bašić, najbolji su mladi tenisači Buzeta za 2007. godinu. Nakon šest održanih ljetnih turnira u kategoriji do 10 godina Petohleb je ostvario pet pobjeda i tek jedno drugo mjesto, dok je Bašić među mladim tenisačima do 14 godina slavio na svih šest održanih turnira i na taj način primio i posebno priznanje za treći uzastopni naslov. Ukupni poredak, tenisači do 10 godina: 1. Toni Petohleb 570, 2. Erik Krbavčić 450, 3. Denis Zornada 245, Tenisači do 14 godina: 1. Arian Bašić 600, 2. Martina Petretić 425, 3. Patrik Zornada 210. Mini tenis: 1. Dani Šestan 470, 2. Jakov Ivančić 280, 3. Armin Hadžić 100 (sž).

VELIČANSTVENA UTRKA

Petnaestak tisuća posjetitelja i 163 natjecatelja na startu ovogodišnje brdske auto utrke, koja je proslavila petogodišnjicu bodovanja za Prvenstvo Europe, najbolji su dokaz kako je Buzet najznačajniji centar automobilizma u našoj zemlji. Vrlo uspješnoj manifestaciji svoj su obol dali i mnogi buzetski automobilisti, a uspješnu sezonu potvrdili su i odličnim rezultatima. Ivan Černeha, koji nastupa za AMD „Zrinski“ iz Čabra, osvojio je svoj treći naslov državnog prvaka na brdskim stazama, a automobilisti „Buzet Autosporta“ zauzeli su drugo mjesto u poretku klubova na kraju sezone. Pobjedama u svojim klasama tom su rezultatu najviše pridonijeli Bojan Krota (klasa N1), Viliam Prodan (N2), Valter Nežić (N5), Manuel Kodolja (A6) i Alfio Štoković (A7) (sž).

PRVENSTVO U ŠTAFETNOM TRČANJU

Krajem studenoga na gradskom stadionu je održano Školsko atletsko prvenstvo u štafetnom trčanju 4x25 metara. Na natjecanju je sudjelovalo 136 učenika - 18 ekipa djevojčica te 16 ekipa dječaka - polaznika Osnovne škole Vazmoslav Gražalja Buzet i Područne škole Vrh, uzrasta od petog do osmog razreda. U ženskoj konkurenciji najbolja je bila treća ekipa 7.a razreda koju su sačinjavale Emina Lihčić, Teodora Kusić, Sanja Zupan i Alma Počekaj. Drugo mjesto pripalo je prvoj ekipi 8.a, a treće mjesto prvoj ekipi 8b razreda. U muškoj konkurenciji slavila je prva ekipa 8.b razreda Denis Šegon, Tino Jambrošić, Alen Alić i Muamer Fejzić ispred drugoplasirane prve ekipe 8.a razreda i druge ekipe 8.b razreda. Biserka Juretić, nastavnica tjelesno zdravstvene kulture, ističe kako je cilj natjecanja uključivanje što većeg broja djece u atletski sport koji je baza za sve ostale sportove (ap).

DJEČJA BIKIKLIJADA

Članovi Biciklističkog kluba Buzet priredili su svojim najmlađim sugrađanima biciklijadu pod nazivom „Mini Pinguentina“ na kojoj su vještinu i brzinu vožnje na dva kotača iskazali polaznici buzetskog dječjeg vrtića i osnovne škole.

REZULTATI

VRTIĆ:

Bicikli s pomoćnim kotačima:
1.Nina Klarić
2.Teo Štifić
3.Ela Gržinić

VRTIĆ:

Bicikli bez pomoćnih kotača:
1.Andre Flego
2.Anton Nežić
3.Kristina Miličić

PRVI RAZRED:

1.Karlo Zlatić
2.Nikola Cinić
3.Tibor Totman

DRUGI RAZRED:

1.Stefan Sinčić
2.Mateo Prelac
3.Marko Dobša

TREĆI RAZRED:

1.Roman Ošo
2.Matteo Kmet
3.Dani Šestan

ČETVRTI RAZRED:

1.Marin Zorko
2.Stefano Vivoda
3.Toni Petohleb

PETI RAZRED:

1.Arian Bašić
2.Karlo Jakac
3.Toni Siročić

ŠESTI RAZRED:

1.Mateo Poniš
2.Luka Lončar
3.Damjan Brkić

SEDMI RAZRED:

1.Mateo Brenko
2.Antonio Ošo
3.Paulo Simić

OSMI RAZRED:

1.Romano Šćulac
2.Petar Vuković
3.Vanja Fabijančić

USPJEH MALIH RUKOMETAŠA

Mladi rukometaši Buzeta, godišta 1998. pobjednici su međunarodnog turnira u mini rukometu što je održan u Kostreni. U konkurenciji 24 ekipe, koliko ih je sudjelovalo na turniru, Buzetani su tijekom razigravanja po skupinama bili bolji od svojih vršnjaka iz Rovinja, pobijedivši rezultatom 9:7, te Mornara iz Dramlja (8:6). U polufinalnom susretu slavili su nad ekipom slovenskog Dola, dok je u finalu svladana ekipa Umaga rezultatom 10:7. Pobjedničku momčad Buzeta sačinjavali su: Toni Belac, koji je ujedno proglašen i najboljim igračem svoga uzrasta, Nino Belac, Mateo Prelac, Roman Ošo, Marko Cotić i Igor Šegota, uz trenera Maksima Vozilu (sž).

TERENCI U „DOLINI VEPROVA“

Natjecanje terenskih vozila „Wild Boar Valley Challenge“ koje se u organizaciji off road kluba „Kamo oko vidi“ iz Buzeta održalo u okolici mjesta Škuljari ponovno je ponudilo vrlo atraktivne i vratolomne vožnje terenskih vozila. Organizator se natjecateljima ponovno potrudio pripremiti vrlo zahtjevan itinerer u kojem postignuto vrijeme nije bilo jedino mjerilo uspješnog rezultata, već je nerijetko i sam dolazak na cilj bio veliki uspjeh za brojne posade koje su se okupile na ovom natjecanju. Buzetske posade u ovogodišnjem kupu Hrvatske u off roadu postižu zapažene rezultate, no prema propozicijama ovoga natjecanja, kao domaćini, nisu imali pravo nastupa u službenoj konkurenciji, jer je upravo nepoznavanje terena na kojem se odvija utrka traži od posada snalažljivost u nepredviđenim uvjetima. Ovisno o snazi vozila, 27 natjecatelja iz Hrvatske, Slovenije, Italije i Njemačke bilo je raspoređeno u dvije grupe. U konkurencije klase „hard“ slavili su Božidar Horvat i Perica Horvatić (Offroad klub Kneginac), dok su među natjecateljima klase „soft“ najuspješniji bili Ivan Kalinski i Ivica Crneković (Off road team Vrbovec) (sž).

Prvašiči osnovne šole

obrazovanje

Osnovna šola «Vazmoslav Gržalja»
Buzet, 1.a

UČITELJICA: Irena Katarinčič

UČENICI: Moreno Benčič, Nikola Cinić, Vito Danielle Coglijevina, Jure Černeha, Erik Filipič, Anamarija Guzijan, Tia Krančič, Melisa Mešič, Davor Mikac, Katrin Mraković, Ervin Muminović, Belma Mušedinović Kadrić, Erika Sirotić, Martina Sirotić, Teo Šavko, Dado Šestan, Arlene Šorgo, Tibor Totman, Martina Vižintin, Karlo Zlatič.

Osnovna šola «Vazmoslav Gržalja»
Buzet, 1.b

UČITELJICA: Irena Fabijančič

UČENICI: Ivan Bazina, Juraj Božič, Borna Greblo, Nika Greblo, Lorenzo Gržinić, Edi Guštin, Luka Hrvatina, Stefan Jakac, Elian Jerman, Luka Jovanović, Melani Kajin, Iva Katarinčič, Karin Klarić, Tanja Klarić, Paulo Krbavčič, Luka Krulčić, Alesia Nežič, Lea Nežič, Noell Paladin, Monica Schergat, Petar Tomišić, Mattea Žigante.

Područna škola Roč

UČITELJICA: Sandra Grabar

UČENICI: Ivan Kos, Romina Kos, Matea Krulčić, Emil Rabak.

Područna
škola
Vrh

UČITELJ:
Dragoslav Lukić

UČENICI:
Sara Majcan
Mikele Paladin
Ana Kajin
Marko Matković
Nicol Majcan
Laura Petohlep

Područna škola Livade

UČITELJICA: Milica Kodelja

UČENICI: Denis Matijašič, Luka Vižintin, Petra Šorgo.

Maturalni izlet buzetskih srednjoškolaca

MNOGO SMO VIDJELI, ČAK I DUPLO

Bilo je to jednog sunčanog petka, točnije 24. kolovoza 2007. godine, kada smo se MI, sadašnji 4. g i 3. a, učenici Srednje škole Buzet, skupili ispred OMV-a (kod Plodina !!!) i s nestrpljenjem čekali buduće prijatelje Purgere te profesoricu Acinger i voljenog vodiča Šokreta. Polako, ali sigurno, naš je maturalec započeo kad je krenuo autobus s natpisom Croatia bus Osijek! Kako bismo ublažili bol koja je zaokupila naša srca napuštajući voljeni grad, odnosno našu zemlju, pustili smo malo stimulirajuće glazbe da se pripremimo za narednih sedam dana. Nećemo vam opisati lica, tj. lice naše profesorice čije su se obrve «lagano» nadigle prema gore, a tek usta... usta su se široko otvorila kada je čula pojedine stihove vezane uz našu destinaciju A*M*S*T*E*R*D*A*M. Već nakon prvog stajanja busa, svi smo, kako bi naš Šokse to rekao, žudili za «žuborenjem». Šteta što nismo bili prvi, ali kako se kaže u narodu «tko prvi, njegova djevojka» (u našem slučaju WC ili toalet). Vrativši se u naše prijevozno sredstvo, posegnuli smo za C2H5OH (ipak smo mi budući intelektualci pa se i intelektualno moramo izražavati). Polako stigismo u Salzburg. Očarani ljepotom grada, spomenicima, rijekom Salz te mnogim drugim detaljima, morali smo nazdraviti u čast onoga što smo vidjeli! «Žujeli!», za Salzburg! Nakon zdravice osjećali smo se kao starosjedioci u do tada nama dalekom i stranom mjestu. Prošavši pored Mozartove kuće, neki od nas su dobili inspiraciju pa su čak i zapjevali, no umjesto klasičnih skladba zapjevali su oni jednu po domaće! Nakon mini koncerta uslijedila je noćna vožnja burna noćna vožnja! Nenaspavani stigli smo u Amsterdam. I kaj ćemo, kaj ćemo, a ponovno razgledavat ćemo! Najprije smo brodom obišli sve gradske kanale, razgledali smo Van Goghov muzej, bruionicu dijamanta, Ulicu crvenih svjetala, Caffè shopove... Ipak najbolje od svega je bilo izležavanje na pick-nick livadi gdje smo zadovoljili sve naše potrebe (da, sve!) jer prema mišljenju naših prijatelja Purgera nismo smjeli spojiti tri dana s tri noći! A dogodi se! Krenuli smo dalje, prema Bruxellesu. Tamo smo pogledali zastave država. Posebice nas se dojmila ona slovenska. Ekскурziju smo nastavili prema gradu zaljubljenih Parizu (maš' misliti!!!). Popeli smo se na Eifelov toranj, razgledali crkvu Notre Dame, Slavoluk pobjede, zapjevali smo ispred katedrale Sv. srca i na taj način pokazali svim zaljubljenima kako Hrvati pjevaju! A da! Vidjeli smo i Louvre i Versailles. Neki su se tamo osjećali toliko udobno da su «bacili sančić». Noći u Parizu, uglavnom, prošle su u vertikali. Pustivši suzu iz oka zbog rastanka s dragim nam hotelom oko sedam sati ujutro, napustili smo Pariz. Na putu za doma u Münchenu smo ostavili naš DNK-a te obavili brzi shopping, a 31. kolovoza vratili se našim domovima prepuni dojmova.

P. S. Znamo da iz priloženog mislite da MI u svim tim europskim metropolama nismo ništa vidjeli odnosno puno vidjeli. VARATE SE! - jer, vjerujte nam, vidjeli smo i više nego što je trebalo, ČAK I DUPLO!

Piše: 4. g Srednje škole Buzet

Unatoč proširenju buzetski vrtić ponovno pretijesan za sve zainteresirane

U dječjem vrtiću Grdelin 208 polaznika

Marija Črnac

Dječji vrtić Grdelin predškolsku godinu 2007./08. započeo je sa radom 3. rujna 2007. sa 208 polaznika. Ove godine za upis bilo je prijavljeno 67-ero djece što je bilo znatno više nego što se moglo primiti u postojećih osam skupina. Uz razumijevanje potreba roditelja na nivou Grada Buzeta odlučeno je da se sva odbijena djeca prime te da se otvori deveta skupina za djecu od 1 do 3 godine. Kako unutar vrtića nije bilo mogućnosti za smještaj tražilo se izvan vrtića, te je na kraju kao najpovoljnije rješenje odlučeno da se dvorana vrtića prenamjeni i prilagodi za smještaj nove skupine. Skupinu trenutno polazi 17 polaznika.

Ove godine u vrtiću se provodi 10-satni redovni program i program predškole. Radno vrijeme vrtića je od 6.30 do 15.30, te dežurstvo do 16.15 sati. Za polaznike vrtića brine 27 zaposlenih. Ove pedagoške godine vrtić će se zalagati za rješenje problema oko proširenja vrtića - odnosno osigurati mogućnost smještaja većeg broja djece, nastojat će se osigurati adekvatno dvorište za ovako velik broj djece, parkirište u blizini vrtića, te da se i materijalni uvjeti poboljšaju. Bitni zadaci na kojima će se u odgojno-

obrazovnom radu voditi računa prvenstveno je uspostavljanje što bolje komunikacije između svih sudionika u odgojno-obrazovnom radu (roditelja, djece, osoblja u vrtiću, vanjskih suradnika), te briga za sigurnost djece.

Posebna pažnja pridavat će se tijekom godine suradnji s roditeljima te će se u tom cilju organizirati niz edukativnih aktivnosti za roditelje (predavanja, Mala škola kvalitetnog roditeljstva, savjetovaništva, tematski roditeljski sastanci, informacije i razne zajedničke aktivnosti-radionice, izleti, posjeti, druženja).

Najmlađa djeca (od jedne do dvije godine) polaznici Dječjeg vrtića Grdelin;

Skupina Pahuljice: Leo Vivoda, Aurora Vivoda, Alex Flego, Borjan Grah, Dora Cotić, Viktor Totman, Veronika Krota Oršuš, Laura Prelac, Nina Majcan, Toni Jermaniš, Fabijan Posedel, Daniel Divjak

Skupina Pčelice: Karla Gržinić, Lorna Klarić, Matija Matković

Vjenčanja

od 1. lipnja do 31. rujna 2007.

Gordana i Danijel

FOTO FESTIVAL

Neda i Valter Pavletić

FOTO FESTIVAL

Jasmina i Danijel Vivoda

PRIVATNA ARHIVA

Karmen i Branimir

FOTO FESTIVAL

Ivana i Dalibor Fabris

PRIVATNA ARHIVA

Margita Siniša Pernić

FOTO FESTIVAL

Marina i Albert

PRIVATNA ARHIVA

Zdenka i Kristijan Majcan

PRIVATNA ARHIVA

Marinela i Davor Nemarnik

FOTO MIRKO

Tina i Igor Gržinić

FOTO FESTIVAL

Marijana i Dean Rumien

FOTO FESTIVAL

Kristina i Slavko Komar

PRIVATNA ARHIVA

Vanja i Dragan

FOTO FESTIVAL

Sanela i Dejan

FOTO FESTIVAL

Nives i Dani Damiani

PRIVATNA ARHIVA

Nerina i Dalibor Has

PRIVATNA ARHIVA

Danijela i Franko Grbac

PRIVATNA ARHIVA

Veronika i Danijel Kolaković

PRIVATNA ARHIVA

Legenda o Gradinu

Gradin, selo s okolicom u blizini slovenskog mjesta Gračišča, nekad je bio pod Hrvatskom jurisdikcijom, administrativno uključen u Kotar Buzet. Godine 1946. u 99 kućanstava živjelo je 586 stanovnika. O postanku sela nema pouzdanih vrela, može se zaključivati jedino promatranjem i upoznavanjem te sredine. Smatra se da je Gradin nastao u srednjem vijeku. Tome u prilog kazuju ruševine udaljene pola sata hoda jugoistočno od sela. O Gradinu se inače od usta do usta prenosi priča o njegovu postanku.

Nekom je kralju umrla žena i on se ponovno oženio. Prva mu je žena ostavila tri sina. Maćeha za njih nije marila. Nije im preostalo drugo nego uputiti se u svijet. Obukli su viteška odijela (vojnička) i svaki od njih ponio je nešto kao uspomenu na

rodni kraj. Najmlađi je dohvatio čekić, srednji grudu zemlje, a najstariji šaku borovice. Htjeli su do mora ali su se umorili hodeći pa su sjeli i odmorili se blizu Črnice. Odatle su promatrali oko sebe i okolica im se neobično svidjela. Odlučili su potražiti mjesto gdje bi u tom kraju živjeli. Najmlađi se snašao prvi. Našao je pogodno mjesto u blizini Buzeta. Tu se odmah dao na posao i neumorno radio. I starija braća također su našla mjesto pod suncem. Bio im je potreban čekić pa su braća došla najmlađem bratu. Najmlađi je brat postavio uvjet: dat će čekić ako mu srednji brat doda pola grude zemlje s domaće njive, a stariji da mu da borovicu koju je ponio iz očeva vrta. Braća su ga poslušala, dala su mu što je tražio i otišla svaki na svoju stranu. Na svojoj zemlji braća su

Josip Šipuš, prof.

čekala da najmlađi brat završi posao. Srednji je brat postajao sve nestrpljiviji i stoga pođe zvati najmlađeg brata da ga požuri. Pošto je bio dovršio posao, najmlađi se brat odazvao i bacio čekić. Od jakog udarca čekića, koji je svom snagom udario u kamenu gromadu, za čas se stvorila hrpa kamenja. Od tog kamenja srednji je brat sagradio grad koji je danas u ruševinama pod Gradinom. Gdje je bio pao čekić, mjesto se prepoznaje. Srednji brat još nije završio zidanje, a već ga je zvao stariji brat i tražio čekić. Budući da je stariji brat toliko zanovijetao, srednji mu dobaci čekić. Kad je čekić pao na tlo, sve su se stupe razletjele i zato se o gradu kojeg je zidao stariji brat, danas ne zna ništa. Grad nije bio tvrd kao u srednjeg brata. Taj grad podignut je na stijenama gdje se nalazi groblje u Sočergi. Starija braća vratila su bratu čekić. Njegov je grad bio sav u vrtovima okružen i naraslim zidovima borovice. Još i danas ima plodne zemlje i borovice oko razvaline. Grad srednjeg brata imao je lijep vrt s plodnom crnom zemljom na kojoj je bilo posijano razno povrće. I danas se na toj zemlji sadi zelje/kupus i drugo povrće. Grad najstarijeg brata ostao je na pustom zemljištu bez nasada i plodne zemlje. U razvaljenom gradu pod Gradinom, govori se, bili su zadnji stanovnici Pelosi.

GRAD BUZET	662-186
POLICIJA	533-339
DOM ZDRAVLJA	662-722
VATROGASCI	695-060
OSNOVNA ŠKOLA „VAZMOŠLAV GRŽALJA“	662-856
SREDNJA ŠKOLA	662-764
ISTARSKI VODOVOD	602-200
PARK	662-456
PUČKO OTVORENO UČILIŠTE	662-836
POŠTA	662-835
DJEČJI VRTIĆ	662-614
FINA	662-815
HZMO	662-830
HZZO	662-842
HRVATSKE ŠUME	695-150
TURISTIČKA ZAJEDNICA	662-343
CRVENI KRIŽ	662- 445
PREKRŠAJNI SUD	662-528
OPĆINSKI SUD	662-808
URED ZA KATASTAR	662-807
POREZNA UPRAVA	725-535
CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB	662-523
DOM UMIROVLJENIKA	725-090
ŽELJEZNIČKI KOLODVOR	662-899

